

T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AİLE VE
EVLİLİĞE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN
BELİRLENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

ALİYE BETÜL DENİZ

İSTANBUL, 2019

T.C.

BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

AİLE DANIŞMANLIĞI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AİLE VE
EVLİLİĞE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN
BELİRLENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

ALİYE BETÜL DENİZ

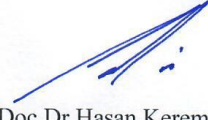
Tez Danışmanı: DOÇ. DR. İSHAK AYDEMİR

İSTANBUL, 2019

T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

Tezin Adı: Üniversite Öğrencilerinin Aileve Evliliğe İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi
Öğrencinin Adı Soyadı: Aliye Betül DENİZ
Tez Savunma Tarihi: 05.08.2019

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları yerine getirmiş olduğu Sağlık Bilimleri Enstitüsü tarafından onaylanmıştır.

Doç.Dr.Hasan Kerem ALPTEKİN
Enstitü Müdürü
İmza

Bu Tez tarafımızca okunmuş, nitelik ve içerik açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak yeterli görülmüş ve kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

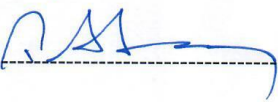
Tez Danışmanı
Doç. Dr. İshak AYDEMİR

Üye
Dr.Öğr.Üyesi Seda Gökçe TURAN

Üye
Dr.Öğr.Üyesi Taner ARTAN

İmzalar

TEŞEKKÜR

Araştırmamı hazırlarken değerli öneri ve katkılarını paylaştığı aynı zamanda motivasyonumu arttıran ilgi ve desteği için tez danışmanım Doç. Dr. İshak AYDEMİR'e içten teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmamın veri toplama aracı olarak hazırladığım görüşme formuma yaptığı çalışma ve geliştirdiği anket formu ile büyük katkılar sağlamış olan Fatma Gül CEYLAN'a teşekkürlerimi iletiyorum.

Araştırmanın veri toplama süresince araştırmaya katılmayı kabul eden üniversite öğrencilerine

Destek veren, her zaman yanımda olan sevgili arkadaşım ve meslektaşım Nur Betül KIRCA'ya, can dostum Zehra ÇAKIR'a

Bilgi ve fikirleriyle çalışmalarına ve hayatıma dokunan kıymetli hocalarıma minnetimi, teşekkürlerimi iletirim.

İlgisi ve tecrübesiyle hep yanımda olan sevgili ablam Tuğba DENİZ'e , canım kardeşim Mehmet Yasir DENİZ'e

Maddi ve manevi desteklerini her zaman hissettiğim, bu günlere gelmemde büyük özveri ve emekleri olan annem Sevd e DENİZ'e ve babam Servet DENİZ'e saygı, sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

İstanbul, 2019

Aliye Betül DENİZ

ÖZET

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AİLE VE EVLİLİĞE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ

Aliye Betül DENİZ

Aile Danışmanlığı Yüksek Lisans Programı

Danışman: Doç. Dr. İshak Aydemir

Ağustos 2019, 63

Bu araştırmanın amacı, yaşanan hızlı değişimlerle beraber günümüz üniversite öğrencilerinin aile ve evlilikle ilgili güncel beklentilerinin ve görüşlerinin belirlenmesidir. Betimsel tarama modelini esas alan bu araştırma, İstanbul'da bulunan Bahçeşehir ve Marmara Üniversitelerinde okuyan 383 öğrencinin katılımı ile tamamlanmıştır. Öğrencilerin evlilik ve aile ile ilgili beklentilerini sorgulayan anket formu hazırlanmıştır.

Çalışmaya katılan öğrencilerin yüzde 50.3'u Marmara Üniversitesi, yüzde 49.7'i ise Bahçeşehir Üniversitesi'nde öğrenim görmekte ve yüzde 61.6'sı kadın, yüzde 38.4'ü ise erkektir. Kadın öğrencilerin yüzde 66.1'i ve erkek öğrencilerin yüzde 57.8'i evlenecekleri kişiyi seçmede önce kendileri karar verdiğini, kadın öğrencilerin yüzde 97.9'u ve erkek öğrencilerin yüzde 93.8'i eşinin ailesi ile yaşamayı (aynı evde) istememekte, kadın öğrencilerin yüzde 84.3'ü ve erkek öğrencilerin yüzde 83.7'si evlilik öncesi flörtü onaylamakta, kadın öğrencilerin yüzde 24.2'si ve erkek öğrencilerin yüzde 46.9'u evlilik öncesinde evlenmeyi düşündüğü kadın partneri ile cinsel ilişkide bulunmayı onaylamakta kadın öğrencilerin yüzde 60.6'sı ve erkek öğrencilerin yüzde 32'si karşı çıkmakta, kadın öğrencilerin çoğunluğu evlenmeyi düşündükleri partnerlerinin mesleğinin ilk sırada mühendisleri tercih etmekte, ikinci sırada öğretmen ve erkek öğrenciler ise ilk sırada öğretmen ve doktorları tercih ederken, kadınların yüzde 47.5'i ve erkeklerin yüzde 43.5'i eşinin mesleğinin kendileri için farketmediğini, kadın öğrencilerin yüzde 36.4'ü ve erkek öğrencilerin yüzde 30.6'sı eşcinsel evliliği onaylamakta, kadınların yüzde 43.6'sı ve erkeklerin yüzde 52.4'ü karşı çıkmakta, kadın öğrencilerin yüzde 14.8'i ve erkek öğrencilerin yüzde 19'u evlilik öncesi yapılan evlilik sözleşmesini onaylamakta, kadın öğrencilerin yüzde 55.5'i, erkeklerin yüzde 58.5'i karşı çıkmaktadır.

Anahtar kelimeler: Evlilik, Flört, Evlilik Sözleşmesi, Eşcinsel Evlilik, Cinsellik

ABSTRACT

DETERMINATION OF THE IDEAS OF UNIVERSITY STUDENTS RELATED TO FAMILY AND MARRIAGE

Aliye Betül Deniz

Family Counseling Master Program

Thesis Counselor: Doç. Dr. İshak Aydemir

August 2019, 63

The aim of this project is to determine the updated expectations and thoughts of the university students about the family and marriage with the rapid changes in the world. This research based on the Descriptive Survey Model is completed with the 383 students in Başakşehir and Marmara Universities in Istanbul. A survey form is prepared questioning the expectations of the students about the marriage and family.

The 50.3 percentage of the students attended to the research is from Marmara University, 49.7 percentage of them is from Başakşehir University and 61.6 percentage of them is female and 38.4 percentage of them is male. 66.1 percentage of the female students and 57.8 percentage of the male students prefer choosing the person with whom they want to marry on their own. 97.9 percentage of the female students and 93.8 percentage of the male students do not want to live in the same home with the parents, 84.3 percentage of the female students and 83.7 percentage of the male students approval the flirt before the marriage, 24.2 percentage of the female students and 46.9 percentage of the male students approval the sexual act with the person whom they want to marry, 60.6 percentage of the female students and 32 percentage of the male students object this situation, the most of the females prefer the engineers as husband and secondly the teachers. Males prefer the teachers and doctors as wife. In addition, 47.5 percentage of the females and 43.5 percentage of the males prefer the jobs of their husbands and wife indiscriminately. 36.4 percentage of the females and 30.6 percentage of the males approval the same- sex marriage, 43.6 percentage of the females and 52.4 percentage of the males object this. 14.8 percentage of the females and 19 percentage of the males approval the settlement before marriage. 55.5 percentage of the females and 58.5 percentage of the males object this.

Key Words: Marriage, Flirt, Settlement, Same-Sex Marriage, Sexuality

İÇİNDEKİLER

TABLOLAR.....	viii
1. GİRİŞ.....	1
1.1 ARAŞTIRMANIN GEREKÇESİ.....	3
2.2 ARAŞTIRMANIN AMACI.....	3
2. ALAN YAZIN TARAMASI.....	4
2.1 AİLE.....	4
2.1.1 Ailenin Tanımı.....	4
2.1.2 Ailenin Türleri.....	5
2.1.2.1 Geniş aile.....	5
2.1.2.2 Çekirdek aile.....	6
2.1.2.3 Yeni aile türleri.....	6
2.1.2.3.1 Tek ebevyimli aile.....	6
2.1.2.3.2 Üvey aile.....	7
2.1.2.3.3 Birlikte yaşam.....	7
2.1.3 Ailenin İşlevsel Özellikleri.....	7
2.1.4 Evliliğin Tanımı ve Tarihi.....	10
2.1.5 Eş Seçimi.....	12
2.1.6 Konu İle İlgili Yapılan Araştırmalar.....	15
3. VERİ VE YÖNTEM.....	21
3.1 ARAŞTIRMANIN TÜRÜ.....	21

3.2 VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	21
3.3 VERİLERİN TOPLANMASI.....	21
3.4 VERİLERİN ANALİZİ.....	22
3.5 ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI.....	22
3.6 ARAŞTIRMANIN ZAMANI VE İNSAN GÜCÜ.....	22
4. BULGULAR.....	23
4.1 KATILIMCILARA AİT TANITICI BULGULAR.....	23
4.2 EVLİLİK VE AİLEYE İLİŞKİN GÖRÜŞLER.....	25
5. TARTIŞMA VE SONUÇ.....	49
6. ÖNERİLER.....	63
KAYNAKÇA.....	64
EKLER	
Ek A.1 Anket Formu.....	70
Ek A.2 İzinler.....	75

TABLÖLAR

Tablo 4.1: Öğrencilerin sosyo-demografik bilgileri	23
Tablo 4.2: Öğrencilerin yaş dağılımı.....	24
Tablo 4.3: Öğrencilere göre aileyi ilgilendiren kararların alınmasında en çok etkili olan kişiler.....	25
Tablo 4.4: Öğrencilere göre evlenecekleri kişiyi kim seçmeli.....	26
Tablo 4.5: Öğrencilere göre evlenecek kişiler arasında maddi durumun uygunluğu	26
Tablo 4.6: Öğrencilere göre evlenecek kişiler arasında öğrenim durumu uygunluğu.....	27
Tablo 4.7: Öğrencilere göre evlenecek kişiler arasında ideolojik görüş uygunluğu.....	28
Tablo 4.8: Öğrencilere göre evlenecek kişiler arasında dini inanç uygunluğu.....	28
Tablo 4.9: Öğrencilere göre evlenecek kişiler arasında eşlerin yaşlarının uygunluğu.....	29
Tablo 4.10: Öğrencilere göre evlilik sürecinde evin reisi kim olmalı.....	29
Tablo 4.11: Öğrencilere göre evlilik sürecinde eşinin çalışmasını isteme durumu.....	30

Tablo 4.12: Öğrencilere göre eşinin ailesi ile yaşamayı (aynı evde) isteme durumu.....	30
Tablo 4.13: Öğrencilere göre eşin ailesi ile oturma durumunun etkileri.....	31
Tablo 4.14: Öğrencilere göre evliliğin kariyer üzerine etkisi hakkındaki düşünceleri.....	31
Tablo 4.15: Öğrencilerin flörtle ilgili düşünceleri.....	32
Tablo 4.16: Öğrencilerin flört ettiği kişi ile evlenmeye ilişkin görüşleri.....	32
Tablo 4.17: Öğrencilerin evlenmeyi düşündüğü kişi ile evlilik öncesinde cinsel ilişkide bulunma konusundaki görüşleri.....	33
Tablo 4.18: Öğrencilerin evlilik sistemi dışındaki cinsel ilişkide bulunma konusundaki görüşleri.....	33
Tablo 4.19: “Evlilik sürecinde bekaret benim için önemlidir önemlidir” önermesine katılma durumları.....	34
Tablo 4.20: Öğrencilerin tercih ettikleri nikah türü.....	34
Tablo 4.21: Öğrencilerin toplumumuzdaki kız isteme geleneği ile ilgili görüşleri.....	35
Tablo 4.22: Öğrencilere göre “evlenme teklifini kim yapmalı” sorusuna cevapları.....	35
Tablo 4.23: Öğrencilere göre evlenmeyi düşündükleri partnerlerinin mesleklerine ilişkin tercihleri.....	36
Tablo 4.24: Öğrencilerin sahip olmak istedikleri çocuk sayısı.....	36
Tablo 4.25: Öğrencilerin çocuk sahibi olmak istedikleri yaş aralığı.....	37
Tablo 4.26 : Öğrencilerin çocuk sahibi olmak istedikleri evlilik yılı.....	38

Tablo 4.27: Öğrencilerin sanal ortamda (facebook, twitter, mail grupları, instagram, tumblre, blogspot vs) tanıştığı kişi ile evlenme düşüncesi.....	38
Tablo 4.28: Öğrencilerin evlenmeyi düşündüğü kişinin sosyal paylaşım siteleri (facebook, twitter, mail grupları, instagram, tumblre, blogspot vs) üzerinden aktif paylaşımında bulunması hakkında ki düşüncesi.....	39
Tablo 4.29: Öğrencilerin evlilik siteleri / uygulamaları hakkındaki düşünceleri.....	39
Tablo 4.30: Öğrencilerin evlilik siteleri / uygulamalarından herhangi birini kullanma durumu.....	40
Tablo 4.31: Öğrencilerin evlilik programlarına katılma düşüncesi.....	40
Tablo 4.32: Öğrencilerin evlilik programı aracılığı ile yapılan evlilikler hakkındaki düşüncesi.....	41
Tablo 4.33: Öğrencilerin eşcinsel evliliğe ilişkin tutumu.....	41
Tablo 4.34: Öğrencilerin evlenmeden önce yapılan evlilik sözleşmesi hakkında ki düşüncesi.....	42
Tablo 4.35: Öğrencilere göre evlilik sözleşmesinin eşler arasındaki güvene etkisi.....	42
Tablo 4.36: Öğrencilerin kendisinden farklı etnik kökenden olan bir kişi ile evlilik düşüncesi.....	43
Tablo 4.37: Öğrencilerin akraba evliliği yapma düşüncesi.....	43
Tablo 4.38: Öğrencilerin fiziksel engeli bulunan bir kişi ile evlenme düşüncesi.....	44
Tablo 4.39: Öğrencilerin evlenmeyi düşündüğü kişinin sonradan engelli hale gelmesi veya kronik hastalık teşhisi alması halinde o kişi ile evlenmeye düşünmesi.....	44

Tablo 4.40: Öğrencilerin hiç evlenmemiş bir kişi olarak daha önce evlilik yapmış dul bir kişi ile evlenme tercihi.....	45
Tablo 4.41: Öğrencilerin çevresinde örnek alabileceği evlilik modellerinin varlığına ilişkin görüşleri.....	46
Tablo 4.42: Üniversitelere göre bazı karşılaştırmalar.....	47

1. GİRİŞ

Literatürde çeşitli aile tanımlarına rastlanmaktadır. Güçbilmez (1972) aileyi “genellikle karı-koca ve çocukların oluşturduğu biyolojik, ekonomik, psikolojik ve toplumsal görevleri olan sosyal bir kurumdur” şeklinde ifade etmiştir (Brown 1982; Ozankaya 1986, s. 173; Gökdemir 1985, ss. 50-51). Aile, içinde bulunduğu toplumun bir birimi olarak, onun özelliklerini ve kültürel yapısını taşır ve toplumla etkileşim halindedir. (Yörükoğlu 1987).

Toplumun en küçük yapı taşı ve sosyal grubu olan ailenin kurulmasında aileyi oluşturan bireylerin farklı eğilimleri ve kriterleri bulunmaktadır. Mutlu evliliklerin oluşmasında büyük önemi olan kriterler, dönemin sosyo- ekonomik, dini ve siyasi gelişmelerinden etkilenir. Günümüz küresel dünyasında yaşanan hızlı değişim ve gelişmeler toplumsal yapıların değişmesine ve aile oluşum sürecinde de değişimlere sebep olmaktadır.

Genel anlamda aile geniş, çekirdek aile olarak ayrılır ancak günümüz şartlarında üvey aile, tek ebeveynli aile ve birlikte yeni aile türleri de oluşmuştur. (Özgüven, 2010).

Ailenin biyolojik, cinsel ilişkileri düzenleme, toplumsal rol ve statü belirleme, dini, eğitim ve ekonomik işlevleri vardır.

Dört bin yıllık tarihi olan evlenme kavramı, ilk kez M.Ö. 2000 yılında Mısır’da kabul edilmiş ve bu yıllarda Babil’de Hammurabi, çıkardığı 252 maddelik yasanın 64 maddesinde aile ve evlilik ilişkilerinden bahsetmiştir (Özügürlü 1996).

Bireylerin kendi aile ilişkilerini yapılandırmalarında ve gelecek nesillerin oluşmasındaki önemi sebebiyle bireylerin hayatındaki en mühim ilişkidir.(Tolan 2015). Evlilik; birbirinden farklı ilişkileri, ilgi alanları ve yaşam biçimlerine sahip olan bireylerin, birbirleri arasındaki dayanışma, toplumsal olarak kabul edilebilecek şekilde anlaşmaya varılmış bir sözleşme, toplumsal düzene veya gizliliğe maruz kalmadan cinsel arzu ve ihtiyaçların karşılıklı olarak doyurulduğu bir kurumdur (Güner 2014).

Türk Medeni Kanunu’nun 185. maddesine göre evlilik olgusu “Evlenme ile çiftler arasında evlilik birliğinin kurulmasıdır. Eşler, evlilik birliğine ait mutluluğu birlikte gerçekleştirir ve çocuk bakımı, eğitim ve gözetimi gibi konularda birlikte özen gösterme konusunda sorumluluk sahibidirler. Eşler beraber yaşam sürdürme, birbirlerine sadık olmak ve yardımda bulunmak durumundadırlar.” şeklinde yer almaktadır (Tarhan

2012). Bu çalışma, betimsel tarama modelini esas almıştır. Tarama modelleri geçmişte veya hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. (Karasar, 2016). Araştırmanın amacı doğrultusunda öğrencilerin görüş ve düşüncelerini belirleyen sorulardan oluşan anket formu hazırlanmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğrencileri tanıtıcı sosyo – demografik bilgiler (Öğrencinin yaşı, cinsiyeti, öğrenim gördüğü üniversite, bölümü, memleketi, medeni durumu, kaldığı yer gibi) yer almaktadır. İkinci bölümde ise öğrencilerin aile ve evlilik ile ilgili görüşlerini soruşturan sorular yer almaktadır. Anket formunda öğrencilerin görüşleri soruşturan 56 soru yer almaktadır.

Anket Bahçeşehir Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi öğrencilerine yapılmıştır. Anketler yüzyüze görüşmelerle yapılmış ve gönüllülük esasına göre katılım sağlanmıştır. Anketler Nisan-Kasım 2018 tarihleri arasında toplanmıştır. Bu araştırmaya 236 kadın ve 147 erkek öğrenci katılmıştır. Bahçeşehir (190) ve Marmara (193) Üniversitelerinden benzer oranda öğrenci katılımı ile bu çalışma tamamlanmıştır. Araştırmaya katılım sağlayan öğrencilerin evlilik ve aileye ilişkin görüşleri sorgulanmıştır.

Veriler toplandıktan sonra, SPSS 21. programında veri tabanı oluşturularak veriler veri tabanına işlenmiş ve sonra program kapsamında katılımcıların sosyo – demografik özellikleri, katılımcıların evlilik görüş ve beklentilerini içeren verilerin analizi yapılmıştır. Bu kapsamda elde edilen bulgular tablo ve grafikler şeklinde düzenlenerek ve bunun için sayı, yüzdelik oran, ortalamalar, çapraz tablolar ve ki kare test analizleri yapılmıştır.

Araştırmanın bulgular bölümünde, araştırmanın amacı doğrultusunda oluşturulan veri toplama aracıyla sorgulanan konulara ilişkin toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. Birinci bölümde, katılımcıları tanıtıcı bulgular ve ikinci bölümde ise katılımcıların evlilik ve aileye ilişkin görüşlerini ortaya koyan bulgular yer almaktadır.

Araştırmanın tartışma ve sonuç bölümünde ise araştırmanın bulguları değerlendirilerek yapılabilecek diğer akademik araştırmalar için önerilerde bulunulmuştur.

1.1 ARAŞTIRMANIN GEREKÇESİ

Aile toplumsal bir kurum olup, en küçük sosyal gruptur. Aile toplumun en küçük yapı taşıdır. Bu küçük birimin kurulması için insanlar çeşitli eğilimler göstermekte olup kriterler belirlemektedir. Bu kriterler mutlu bir evliliğin temelini atılması için büyük önem taşımaktadır. Belirlenen kriterler yaşanan dönemin dini, siyasi, sosyal, ekonomik gibi birçok alandaki gelişmelerin etkisi ile belirlenmektedir (Kotowska et al., 2010, s.6).

Küresel değerlerin ön plana çıktığı ve hızlı bir değişim yaşandığı günümüzde, bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişme, toplumsal yapıların değişmesine ve yeniden şekillenmesine neden olmuştur. Bilgi çağında yaşanan bu değişimler 20. Yüzyılın ikinci yarısından itibaren, Avrupa ülkelerinin yanı sıra diğer ülkelerde de ailenin oluşumunda, çözülmesinde ve tekrar oluşma süreçlerinde dikkat çekici değişimlerin yaşanmasına neden olmuştur (Kotowska et al., 2010, s.7).

Gençlik dönemi, evliliğe hazırlık aşamasının önemli bir sürecidir. Üniversite yaşamı, ortamı buna yönelik olarak öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurma, duygusal ilişki başlatma, flört etme için uygun bir yaşam dönemidir. Öğrencilerin aile ve evlilik ile ilgili olarak görüşleri, bakış açıları ailenin şekillenmesinde önemli bir rol almaktadır. Ailenin günümüz hızlı toplumsal değişimlerinden etkilendiği bir dönemde evlenme ve aile kurma sürecindeki üniversite öğrencilerinin aile ve evliliğe bakış açıları ve görüşleri merak konusu olmuştur. Araştırmanın problematiğini bu durum oluşturmaktadır.

Bu araştırma, yaşanan hızlı değişimlerle beraber günümüz üniversite öğrencilerinin aile ve evlilikle ilgili güncel beklentilerinin ve görüşlerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilecektir.

1.2 ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırma, yaşanan hızlı değişimlerle beraber günümüz üniversite öğrencilerinin aile ve evlilikle ilgili güncel beklentilerinin ve görüşlerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilecektir.

2. ALAN YAZIN TARAMASI

Bu bölümde, yapılan araştırmanın amacı ve değişkenleri doğrultusunda kuramsal bilgi ve araştırma bulguları sunulmaktadır. Buna göre, ilk kısımda, aile tanımı, işlev ve rolleri üzerinde durulacaktır. İkinci bölümde evlilik ve aile kuramlarına ilişkin kuramsal açıklamalara yer verilmiştir. Üçüncü bölümde, evlilik ve eş seçimine ilişkin kuramsal açıklamalara yer verilmiştir. Son olarak, yapılan ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1 AİLE

2.1.1 Ailenin Tanımı

Aile, geçmişten günümüze toplumlar tarafından vazgeçilmez olarak kabul edilen ve ortak değer olarak benimsenen, neslin devamının sağlandığı ve insanların sosyalleşme sürecinin tamamlandığı bir sistemdir (Popenoe, 1982). Aile bütün toplumlarda insanların bir arada yaşamasını sağlayan kurumların başında gelmekte ve toplumun temelini oluşturmaktadır. Aile yapılarının zamanla değişime uğramasıyla ailenin işlevlerinde de değişiklik olmuştur. Ancak bu değişim ailenin varlığını ve önemini ortadan kaldırmamıştır. Aile her dönem önemli bir kurum olmaya devam etmiş ve edecektir.

Literatürde çeşitli aile tanımlarına rastlanmaktadır. Aşağıda birkaç tanıma yer verilmiştir. Güçbilmez (1972) aileyi “genellikle karı-koca ve çocukların oluşturduğu biyolojik, ekonomik, psikolojik ve toplumsal görevleri olan sosyal bir kurumdur” şeklinde ifade etmiştir (Brown 1982; Ozankaya 1986, s. 173; Gökdemir 1985, ss. 50-51).

Maç Iwer ve Page aileyi “cinsel ilişkilere dayalı, çocuk sahibi olma ve bu çocukları yetiştirme özellikleri gösteren grup”; Winch, “kuşak ilişkilerine göre annebaba ve çocuklardan meydana gelen grup” ve Summer ve Kellefe’de “en az iki neslin bir arada bulunduğu, kan bağıyla karakterize edilen küçük bir sosyal örgüt” olarak belirtmişlerdir (Şahinkaya 1975, ss. 17-18).

Aile, içinde bulunduğu toplumun bir birimi olarak, onun özelliklerini taşır. Toplumun değeri yargılarını, gelenek ve göreneklerini, inançlarını kısacası kültürünü yansıtır. Bunun yanında özel bir iç yapısı ve işlevi bulunmaktadır. Bu nedenle sürekli toplumla alışveriş halinde olan bir kuruluş olarak çalışır (Yörükoğlu, 1987).

2.1.2 Ailenin Türleri

Aile hakkında yapılan alan yazı taramaları aile sınıflandırmalarının daha çok iki tür başlık altında toplandığını göstermektedir; geleneksel aile ve modern aile. Geleneksel aile geniş aile olarak, modern aile ise çekirdek aile olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu genel sınıflandırmanın dışında günümüzde değışen koşullar ve modernizmin etkisiyle bu başlıklara ek olarak yeni sınıflandırmalardan da söz edilmektedir (Özgüven, 2010).

2.1.2.1 Geniş aile

Geniş ailelere, genel olarak az gelişmiş ülke ve yörelerin kırsal kesimlerinde yoğun olarak rastlanmaktadır (Çağan, 2011). Geleneksel aile, literatürde geniş aile ya da kırsal aile olarak da karşımıza çıkmaktadır. Geniş aile, sanayi öncesi ve günümüz toplumlarında tarımla uğraşan kesimlerde görülen bir aile yapısıdır. Geniş aile; ebeveynler, çocuklar ve diğer akrabaların bir arada yaşamasıyla oluşmaktadır. Aralarında kan bağı ile bağıllık bulunmakta olup evli çiftler birbirlerinin akrabalarına karşı sorumluluk içindedirler (Bahar 2009, s.151). Geniş aile, en yaygın biçimiyle geleneksel toplumlarda görülmektedir. Geleneksel aile denilince çoğunlukla geniş, çok işlevli, mahrem, dayanışmacı, akrabalık bağlarının ve ilişkilerin güçlü olduğu ve komite özellikler taşıyan bir toplumsal düzen akla gelmektedir. Yıldırım geleneksel aileyi , pre-modern toplumlarda yaygın olan bir aile tipi şeklinde tanımlamıştır (Yıldırım 2011, s.71).

Sanayi öncesi toplumlarda aile üyeleri ekonomik nedenler sebebiyle bir arada yaşamak zorunda kalmışlardır (Bahar 2009, s.151). Özellikle çocuklar neslin devamını sağlama ve üretime sağladıkları katkı nedeniyle öneme sahiptir. Geleneksel ailelerde, çocuklara verilen cinsiyet rolleri ile ilgili eğitim daha belirgindir. Çekirdek ailede ise kadın, evin idaresi, çocukların ve diğer aile üyelerinin bakımından sorumlu iken, erkek ise ailenin geçiminden sorumludur (Eşsizoğlu ve ark. 2012, s.10). Son 40-45 yıldaki veri setleri bir bütün olarak incelendiğinde, Türkiye’de çekirdek aile ve dağılmış ailenin yaygınlığının

arttığı geniş ailenin yaygınlığının azaldığı anlaşılmaktadır (Türkiye Aile Yapısı Araştırması 2014).

Cumhuriyet döneminde ailedeki en önemli değişim, ailenin yapısında gerçekleşen köyden kente göçle birlikte geniş aileden çekirdek aileye geçiş olmuştur. 1927 yılında nüfusun yüzde 75,8'i kırsal (10 binden az nüfuslu), yüzde 24,2'si kentsel alanlarda yaşamaktaydı. Bugün bu oran tam tersine dönmüştür. 2017 yılı itibariyle Türkiye nüfusunun yüzde yüzde 7,5'i kırsal alanda yaşarken, yüzde yüzde 92,5 kentsel alanlarda yaşamaktadır (<http://www.tuik.gov.tr> 2017).

2.1.2.2 Çekirdek aile

Çekirdek aile, tarihin hemen her döneminde görülmesine rağmen günümüzde özellikle sanayileşmenin ve şehirleşmenin getirdiği bir aile tipi olarak karşımıza çıkmaktadır (Zimmerman 1964, s.264). Parsons, çekirdek aile sisteminin endüstriyel toplumun ihtiyaçlarına benzersiz bir şekilde uyum sağladığını belirtir. Ona göre, çekirdek ailenin iki ana işlevi vardır; çocukların sosyalleşmesi ve yetişkinlerin kişilik dengelerinin sağlanması ya da stres yönetimidir. Çekirdek ailede anne, aile üyelerinin duygusal ihtiyaçlarını dikkate alarak ailesel alanı yönetirken, baba da kaynak sağlamaktadır. Çekirdek aile, geniş aileye oranla daha az işleve sahiptir. İşlevini gün geçtikçe daha da kaybetmektedir.

2.1.2.3 Yeni aile türleri

Bahsedildiği gibi geniş aile çözülmeye uğrayarak çekirdek aileye büyük oranda yerini bıraktıysa çekirdek aile de çözülme yaşayarak yerine tek ebeveynli aile, üvey aile ve birlikte yaşam gibi yeni aile türlerini ortaya çıkarmıştır(Yıldırım 2011, s.79).

2.1.2.3.1 Tek ebeveynli aile

Tek ebeveynli aileler anne ya da babanın, ebeveyn olarak tek başına ve çocuk bakımından sorumlu olduğu aile türüdür (Gladding 2012, s.75). En sık rastlanan tek ebeveynli aileler; boşanma, ölüm ve tercih sonucunda ortaya çıkan ailelerdir (Uhlenberg 1989, s.4). Türkiye'de gelişmiş ülkelere oranla daha düşük olmakla birlikte son yıllarda boşanma giderek artmıştır. TÜİK verilerine göre boşanan çiftlerin sayısı 2016 yılında 126 bin 164 iken 2017 yılında yüzde1,8 artarak 128 bin 411 oldu. Kaba boşanma hızı

binde 1,6 olarak gerçekleşti. Bu artışa ölüm ve tercih sebebiyle oluşan tek ebeveynlilik eklenirse oran daha da artacaktır. Tek ebeveynli ailelerin sorunları karmaşık ve çok yönlüdür. Bu sorunlar arasında ekonomik yetersizlik, sosyal yaşam, ebeveynlik, ocuk bakımı, evle ilgili faaliyetlerin yürütülmesi ve zaman kullanımı başta gelmektedir (Boylu ve ztop 2013, s. 211).

2.1.2.3.2 Üvey aile

Ebeveynlerden en az bir tarafın aileye eski ilişkiden bir ocuk getirmesiyle oluşmaktadır. Toplumsal değişim sürecinde evlilik dışı ilişkilerden meydana gelen çocuklar ya da evlatlıklara sahip olan çiftlerin yaşam tarzları da üvey aile türüne girmeye başlamıştır.

2.1.2.3.3 Birlikte yaşam

Birlikte yaşama, evlenmeksizin ya da resmi bir nikah olmaksızın beraber yaşama olarak tanımlanmaktadır. Birlikte yaşayanların büyük oranı gençlerden, hiç evlenmeyenlerden ve boşananlardan oluşmaktadır. Birlikte yaşama oranı kadınlarda daha yüksektir. Yapılan araştırmalara göre çoğu birlikte yaşama ilişkileri kısa süreli olmaktadır. Özellikle Batı toplumlarında yaygınlaşan bu yaşam tarzları ile ilgili yapılan son araştırmalara göre de bu tür ilişkilerin yarısından fazlası evlilikle sonuçlanmaktadır. Birlikte yaşam çoğunlukla evlilik öncesi dönemi kapsamaktadır. Ancak bununla sınırlı değildir. Okul dönemi, özellikle niversite yıllarında yaygındır. Ancak bazıları ocuk sahibi de olmaktadır. Örneğin 1990 yıllarında ABD’de birlikte yaşayanların yüzde 31’i ocuk sahi olmuştur (Yıldırım 2011, s. 80).

2.1.3 Ailenin İşlevsel zellikleri

Aile, yapı ve özellikleri itibariyle hem bireysel hem de toplumsal anlamda birçok özellikleri bir arada toplayan bir sistem olarak değerlendirilmektedir. Bu sistemin bireysel ve toplumsal çerçevede yerine getirdiği onlarca işlevi bulunmaktadır. İşlev ise bir kültür öğesinin toplumsal yapının uyumlu oluşuna yaptığı katkı veya bir yapının gerçekleştirebileceği ve onu başka yapılardan ayırt etme olanağı sağlayan eylem türü ya da türleri olarak tanımlanabilir(Ozankaya 1984, s.68).

Aile işlevleri konusunda birçok teorisyenin görüş bildirdiği bilinmektedir. Ogburn’a göre işlevsel bir ailede bulunması gereken özellikler şunlardır: Ekonomik ihtiyaçları

karşlamak, statü sağlamak, çocukların eğitimini planlamak, boş zaman aktiviteleri gerçekleştirmek, aile üyelerinin birbirini koruması ve karşılıklı sevgi ortamı oluşturmak gibi işlevlerdir(Işık ve Güven 2007). Özellikle aile içi ilişkiler yapısı, ailenin işlevlerini sağlıklı bir şekilde yerine getirip getirememesinde önemli bir etkidir(Bulut 1990; Demircioğlu ve ark. 2011, s.94).

Ailenin işlevleri; kolaylaştırıcı, arabulucu, uyum sağlayıcı ve birbirinden farklı yetenek ve potansiyele sahip üyeler için koruyucu bir sistem olarak ifade edildiğinde esas görevleri; üyelerinin kapasitelerini geliştirmek, çocukların sosyalizasyonunu sağlamak, bireylerin işlevselliklerini sürdürdükleri organizasyonların taleplerini karşılamada destek olmak, ailenin refahı için gerekli fiziksel ve ruhsal çevreyi oluşturarak üyelerin doyum sağlamasını gerçekleştirmektir(Özel İhtisas Komisyon Raporları 1994).

Ailenin işlevleri konusunda birçok teorisyen çeşitli sınıflandırmalar yapmışlardır. Ancak bu konuda tüm sınıflandırmalara yer vermek mümkün değildir. Bu yüzden, dünden bugüne ailenin yüklendiği işlevleri, yapılmış bütün benzer sınıflamalardan hareketle, aşağıdaki başlıklar altında sınıflandırmak ve özetlemek daha makul gözükmetedir (Koroğlu 2013, s.47).

- a. Ailenin biyolojik işlevi: Hangi açıdan bakılırsa bakılsın insan neslinin devamı, anne-baba, çocuk ilişkisi olarak ifade edilebilecek bir ilgi bağına gereklidir. Bu nedenle, ailenin en önemli işlevlerinden birisi insan neslinin devamını sağlamaktır.
- b. Cinsel ilişkileri düzenleme işlevi: Gökçe'ye göre aile, insanda en güçlü dürtülerden biri olan ve bilinen tüm toplumlarda belli bir takım koşullara bağlanan cinsel ilişkilerin gerçekleştiği ve tatmin edildiği bir yerdir (Gökçe 1976, s. 56).
- c. Toplumsal rol ve statüleri belirleme işlevi: Aile, bireylerini topluma hazırlayan önemli bir yapıdır. Sorumluluk ve görevlerin öğretildiği sosyalleşme sürecinde, aile bireyleri aynı zamanda, rol ve statülerini ve bunların gereklerini de öğrenirler. Toplumsal statüler toplum içinde kişinin bulunduğu sosyal konum anlamındadır. Sosyal konumlar ise amaçlara uygun hareket ettikleri sürece organizasyon içinde yerlerini almaktadırlar. Aile bireyleri de kendilerine toplumda bir yer edinmekte ve kendilerini topluma kabul ettirmektedirler. Duygusal Destek İşlevi: Aile kurumu üyelerine duygusal destek vermek, sıkıntı, hastalık ve diğer

insani, iniş çıkışlarında bireyin yanında olan bir sistemdir. Sevgi, saygı, sadakat, merhamet gibi duygular aileden öğrenilen ve zamanla kazanılan duygulardır. Bu nedenle aile, bireylerin her birine yeterli psikolojik tatmin sağlamak işlevine sahiptir. Koruma İşlevi: Aile güven duyulan, sığınılan ve içinde huzur bulunan bir yerdir. Bu özelliği sayesinde aile, dıştan gelecek maddi ve manevi zararlara karşı aile üyelerini korumaktadır (Özkalp 1990, s. 101).

- d. Eğitim işlevi: Toplumsal bir varlık olan insanın hayatını sağlıklı bir biçimde sürdürebilmek için belli bir eğitim sürecinden geçmesi gerekmektedir. Bu süreçte başta çocuklar olmak üzere tüm aile bireyleri topluma adapte olmalarını kolaylaştıracak bilgi, görgü, beceri gibi değerlerle donatılmaktadırlar. Nirun'a göre, aile üyeleri toplumsallaşma süreci sayesinde güçlenmekte, gelişmekte ve daha yüksek sosyal statüler elde etmek için kendilerinin hangi yetenekleri kazanmaları ve geliştirmeleri gerektiğini öğrenmektedir (Nirun 1994, s 69).
- e. Dini işlevi: Aile, dini değerlerin öğrenildiği ve uygulandığı bir yapıdır. Geniş ailelerde, aileler kendi üyelerine sadece dinsel eğitimi vermekle yetinmeyip aynı zamanda dini eğitimin oluşturduğu pratik durumu da denetleme imkanı bulurlardı. Modern toplumların seküler yapılanması, her ne kadar dini eğitimi belli bir bürokratik örgütlere devretse de, aileler ihtiyaç duydukları zaman bu işlevlerini yerine getirmeye devam etmekte, dini değerleri ve davranışları çocuklarına aktarabilmektedirler (Çağan 2011, s. 88).
- f. Ekonomik işlevi: Aile, bireylerini ekonomik olarak koruyan, destekleyen ve kendi ekonomisini kurmasında bireye yardımcı olan bir sistemdir. Ailenin Boş Zamanları Değerlendirme İşlevi: Aile, kendi üyelerine birlikte eğlenme ve dinlenme imkanı sunmak gibi işlevlere de sahiptir. Özellikle modern toplumlarda kurumsal bir nitelik kazanan eğlence ve dinlence, ilgili hizmetleri üreten sektörler tarafından insanlara sunulmaktadır. Ancak modern öncesi toplumlarda bu hizmeti veren tanınmış kurumlar olmadığı için, bu hizmetler aile tarafından veriliyordu (Sayın, 1990: 8-9, Aydın, 2000: 37-38).

Dolayısıyla aile yapısının değişmesiyle eğlenme ve dinlenme işlevi de farklılaşmaktadır. Ailelerin, işlev göstermeleri gereken alanlarda yeterli çabayı göstermeleri önleyici ve koruyucu olarak değerlendirilmektedir. Sağlıklı bir aile,

işlevlerini gerektiği gibi yerine getiren bir yapıdadır. Bu durum sağlıklı bir toplumun da en temel göstergelerindendir (Gorman-Smith ve ark. 2000).

Geçtan (1982) sağlıklı aile göstergeleri olarak, karşılıklı saygı, işbirliği, eve, çocuklara ve yakın çevreye karşı sorumlu davranma konularına dikkat çekmiştir. Sağlıksız ailenin temelinde ise birbiri ile anlaşamayan, uyumsuz, farklı ego ideallerine sahip olan, aralarında iyi bir iletişim ve etkileşim kuramamış olan eşlerin bulunması söz konusudur (Bulut 1993).

Portes ve arkadaşları, işlevlerini yerine getiremeyen ailelerin üyeleri arasındaki iletişimin ve ilişkinin sağlıklı olmadığını, sorun yaşama ihtimallerinin daha yüksek olduğunu belirtmiştir (Portes, Smitha ve Browne 2000).

Beaver'e göre fonksiyonel olmayan ailelerde şu özellikler bulunmaktadır:

- a) Üyeler karşılıklı iletişime kapalıdır. Dolaylı ilişkiler içindedirler. Kesin ve açık değildir.
- b) Genellikle üyelerde benmerkezcilik bulunur. Bu da önce yalnızlık, sonra da buna bağlı olarak ümitsizlik oluşturabilir.
- c) Kişiler birbirlerine onların beklediği şekilde davranır. Bundan dolayı birbirlerinin gerçek özelliklerini bilemezler.
- d) Üyeler duygusal sorunlarını birbirlerinden saklamaya çalışırlar.
- e) Sahte davranışlar oluşur. Kişi gerçek ihtiyaçlarını zayıf veya güçlü gibi görünerek saklama yoluna gider. Bu tür ailelerde duygusal gelişim risk altında olmaktadır.

Fonksiyonel ve fonksiyonel olmayan ailelerin özellikleri genel olarak değerlendirildiğinde fonksiyonel aile “sağlıklı”, fonksiyonel olmayan, yani işlevlerini beklenen düzeyde yerine getiremeyen aileye de “sağlıksız” aile denilebilir (Bulut 1990).

2.1.4 Evliliğin Tanımı ve Tarihi

İnsanın sosyal tarihi, doğal dünyayla bütünlük durumundan çıkıp kendisini çevresindeki doğa ve insanlardan ayrı bir varlık olarak fark etmesiyle başlamıştır (Şafak ve Arkar 2003). Evlenme, belgelere göre ilk kez M.Ö. 2000 yılında Mısır'da kabul edilmiştir. Prensipler ve kurallarıyla dört bin yıllık bir tarihi olan evlilik müessesesi, toplum düzenini, gelenek ve kültürlerin sürekliliğini, doğacak yeni bireylerin ihtiyaçlarını karşılayan ve öğrenim hakkı sunan bir müessese olmasıyla, cemiyet ve dini kuruluşlar da dahil olmak

üzere devlet tarafından da destek görmüştür. Bakıldığında yine bu yıllarda Babil’de Hammurabi, çıkardığı 252 maddelik yasanın 64 maddesinde aile ve evlilik ilişkilerinden bahsetmiştir (Özügürlü 1996).

Bireylerin kendi aile ilişkilerini yapılandırmalarında ve gelecek nesillerin oluşmasını sağlamalarında evlilik, çok önemli bir yere sahiptir. Bu durumda evlilik kişilerin hayatındaki en mühim ve temel insan ilişkilerinden biri olarak görülmektedir (Tolan 2015).

Evlilik, toplumsal kurallara uygun olarak, farklı cinsiyete sahip iki kişinin, yasalarla güvence altına alınan, sınırları yasalarla çizilmiş bir çatı altında, hakları yasalarla korunan devamlılığı sağlamak üzere çocuk sahibi oldukları bir sistemdir. Evlilik; birbirinden farklı ilişkileri, ilgi alanları ve yaşam biçimlerine sahip olan bireylerin, birbirleri arasındaki dayanışma, toplumsal olarak kabul edilebilecek şekilde anlaşmaya varılmış bir sözleşme, toplumsal diretmeye veya gizliliğe maruz kalmadan cinsel arzu ve ihtiyaçların karşılıklı olarak doyurulduğu bir kurumdur. Evlilik, hukuk açısından eşler arasında meşru bir kurum olarak tanımlanmakta ve kurumun meşruluğu; dini, medeni veya yasal olarak kabul görmeyi içermektedir (Güner 2014). Evlilik müessesesinin kurulmasıyla beraber artık hukuksal olarak da bireyler hak ve sorumlulukları üstlenmekte, birlikte kurdukları birlikteliğin saadetinden ve çocukların ihtiyaçlarına, eğitim ve sorumluluğuna birlikte itina ile yaklaşmaktan sorumludurlar (Ar 2014).

Türk Medeni Kanunu’nun 185. maddesine göre evlilik olgusu “Evlenme ile çiftler arasında evlilik birliğinin kurulmasıdır. Eşler, evlilik birliğine ait mutluluğu birlikte gerçekleştirir ve çocuk bakımı, eğitim ve gözetimi gibi konularda birlikte özen gösterme konusunda sorumluluk sahibidirler. Eşler beraber yaşam sürdürme, birbirlerine sadık olmak ve yardımda bulunmak durumundadırlar.” Şeklinde yer almaktadır. Farklı bir yönüyle de evlilik, kültürler arasında değişkenlik olsa da bütün toplumlarda gelenek olarak kalıplaşmış ve resmi olarak kabul görmüş tek birliktelik durumudur (Tarhan 2012).

Her ne kadar bir erkek ve bir kadının yaşamı paylaşma adına yaptıkları ikili bir sözleşme gibi görünse de yasalar, ahlaki normlar, dini kurallar ve toplumsal yapılar tarafından düzenlenir ve kontrol altında tutulur. Evliliğin insanın en önemli kişiler arası davranışı olduğu unutulmamalıdır. Toplum, evliliğin başlaması, sürdürülmesi ve bitişi

ile ilgili gerekli olan örf, adet, anane hatta yasaları belirleyerek evliliği kurumsallaştırır. Yani insanlar, kendi ihtiyaç ve yaşam şartlarına göre evliliği tanımlamış ve pratik hayatta kurumsallaştırmışlardır. Türk toplumları tarih boyunca ailenin kurumsal bir unsur olarak yaşamasına özel önem vermişlerdir (Pehlivan 2006; Ekşi ve Kahraman 2012; Süleymanov 2009).

Eski Türklerde evlenme kelimesi izdivaç, ev-bark sahibi olmak şeklinde ele alınırken Orhun anıtlarında ise mabet kavramı olarak değerlendirilmektedir. Ev de ailenin varlığını sürdürdüğü kutsal bir mabet olarak kabul edildiği için bark kavramı ile bütünleşmiştir (Doğan 2009, s.53).

2.1.5 Eş Seçimi

İnsanlar neslin devamını sağlamak, yeni kuşakları topluma hazırlamak, çocuklarının sosyalleşmesini sağlayarak gelecek kuşaklara kültürel değerleri aktarmak ve cinsel gereksinimlerini karşılamak üzere bir aile kurmak ister ve bu amaçla kendileri için uygun bir eş seçmeye yönelirler. Freud, eş seçmeyi çocukların ana babadan karşı cins ebeveyne karşı hissettikleri yakınlık ve hayranlığa bağlamakta, bilinçdışı karmaşık süreçler yoluyla kızların babalarının, erkeklerin annelerinin özelliklerini taşıyan eşleri seçtiklerini ileri sürmektedir (Bozgeyikli ve Toprak, s.71).

Evlilikte mutluluk, geniş çapta eş seçiminin doğru karar verilmesine bağlıdır. Bu açıdan evlenecek kişilerin konuyu en ince ayrıntısına kadar değerlendirip gerçekçiliği ve duygusallığı içeren “mantıklı duygusal” bir karar vermeleri önemlidir (Başay 2015, s.62). Kişinin kiminle ve nasıl birisiyle evleneceği, kendisini ne kadar tanıdığı, evlilikten beklentileri ve evliliğe hangi anlamları yüklediği ile ilişkilidir. Evlilik ve eş seçimi kararları farklı nedenlerle alınabilmektedir.

Özgüven (1997), eş seçimini, iki cinsin birbirlerini görme, tanışma ve tanımadan başlayarak flört, söz kesme, nişan, nikah, düğün gibi aşamaları da olan toplumsal bir süreç olarak tanımlamaktadır. Özgüven’e (1997) göre bu süreç, evlenmeden önce eşlerin birbirlerini iyice tanımalarına olanak tanıyan, evlilik kararının isabetli olma olasılığını artıran bir faktördür.

Eş seçme eğilimi, evliliğe hazır erkek ya da kadının evlenmek için karşı cinsten potansiyel eş adaylarını, beklentilerine uygunluğu açısından değerlendirip seçmek amacıyla göz önünde bulundurduğu toplumsal, kültürel, ekonomik, fiziksel, ruhsal, yaş ve kişilik özellikleri gibi değişkenlerin tamamıdır (Efe 2013, s.9).

Şenel, eş seçimine ilişkin kararlar yıllar içinde ve kültürden kültüre değişiklik gösterse de bazı öncelikler her zaman ve her kültürde çok önemli olmaya devam ettiğini düşünerek ülkemizdeki eş seçimi kararında gözden geçirilmesi gereken önemli faktörleri şu şekilde sıralamaktadır(Şenel 2011, ss. 70-73).

a. Evlilik ve eş adayına ilişkin duygu ve düşünceler:

Kişi, evlenmeyi düşündüğü kişiye ilişkin duygu ve düşüncelerini birlikteyken ve onsuzken olmak üzere değerlendirmeye çalışmalıdır. Evleneceği kişiye karşı düşündükleri ve hissettikleri olumlu duygu ve düşünceler olmalıdır. Duygusal özellikler ve ilişkideki erkek -kadın arasında oluşan uyum derecesine göre, duygusal ilişkinin başarıya ulaşması mümkün olacaktır.

b. Eş adayının fiziksel özellikleri:

Evlenilecek kişinin fiziksel özellikleri kapsamında boyu, kilosu, vücut yapısı ve yüz güzelliğine ilişkin değerlendirmeler yer alır. Bireyin, evlenmeyi düşündüğü kişinin fiziksel özelliklerini nasıl bulduğunu, beğenip beğenmediği de önemli bir kriterdir. Araştırma sonuçlarında evlenilecek kişinin fiziksel görüntüsü, özellikle erkekler tarafından vazgeçilemez bir öncelik olarak değerlendirilmektedir(Türkarlan ve Yurtkuran Demirkıran 2007).

c. Eş adayının kişilik özellikleri:

Eş seçimine ilişkin kararda, evlenilecek kişinin fiziksel özelliklerinin yanı sıra, kişilik özellikleri de son derece önemlidir. Zamanla bu özelliklerde değişiklik olsa da kişiliği oluşturan temel yapı taşlarının aynı kalacağı kabul görmektedir. Kişi için evleneceği bireyin hangi özellikleri taşıması isteniyorsa o özellikteki adayların tercih edilmesi, evlenmeyi düşündüğü kişi bu özelliklere sahip değilse yıllar içinde bu özelliklerin kazanılacağı düşünülerek eş seçimi kararı verilmesinin yanlış bir değerlendirme olduğu yapılan araştırmalarda ortaya çıkmıştır(Yılmazçoban 2008).

d. Eş adayının eğitim durumu:

Evlenilecek kişiyle benzer veya yakın eğitim düzeyine sahip olmak da eşler arasındaki anlaşma ve uyum için önemli özelliklerden biridir. Kişilerin eğitim düzeylerinin yakınlığı onların zihinsel kapasitelerinin, olayları ele alış biçimlerinin ve verecekleri kararların da benzer ve uyumlu olmasını sağlamaktadır. Evlenmek isteyen iki bireyin

eğitim düzeyleri arasında aşırı fark olması, ilgi, ihtiyaç ve arkadaşlık gibi alanlarda farklı olmaları sonucunu doğurmaktadır(Bilen 2009).

e. Eş adayının ailesinin sosyoekonomik durumu ve yapısı:

İnsanlar beraber yaşadıkları, kişiliklerinin temel taşlarını oluşturan ailelerinden edindikleri izleri, evlilik yaşantılarına da taşırlar. Evlenmeyi planlayan çiftlerin aileleri eğitim, gelir ve kültür düzeyi gibi yönlerden birbirlerine yakınsa çiftler için uyum daha kolay olacaktır. Birey, ailesinin sahip olduğu ve ona aktardığı değer ve önceliklere benzer bir ailede yetişmiş biriyle daha uyumlu yaşayacaktır.

f. Eş adayının yaşı ve aradaki yaş farkı:

Eş seçimine ilişkin kararda, evlenmeyi düşünen çiftler arasındaki yaş farkı da diğer önemli bir boyuttur. Aradaki yaş farkının fazla olması, genel olarak bireylerin yaşam döngüsü içerisinde bulundukları aşamaları, hayata bakış açılarını etkileyeceğinden uyumu zorlaştıracı bir etmen olarak değerlendirilmektedir. Bunun yanı sıra yapılan bazı araştırmalarda, erken evlilikler ile on yıl üzeri yaş farkı olan evliliklerin problemli olma olasılığının yüksek olabileceği sonucuna ulaşılmıştır (Aktosun 2007).

g. Eş adayının sağlayacağı ekonomik imkânlar:

Evliliğin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi tüm ihtiyaçların karşılanma düzeyi önem arz etmektedir. Aile ile ilgili araştırmalar incelendiğinde, boşanmaların ekonomik krizlerin yoğun olarak yaşandığı dönemlerde daha fazla olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

h. Eş adayının dini inancı:

Kişinin hayatında dini inançları önemli bir yere sahipse, birey dini inançları doğrultusunda yaşamını sürdürmeyi planlıyorsa, bu kişinin başka bir dini inanca sahip veya kendisiyle aynı dinden ancak aynı derecede dindar olmayan biriyle evlenmesi de evlilikte sorun oluşturması kaçınılmazdır.

i. Eş adayının siyasi görüşü:

Dini inanç farklılıkları ve bu farklılıklara ilişkin sahip olunması gereken hoşgörü durumu, siyasi görüş farklılıkları için de geçerli bir etkidir. Eğer kişi belli bir siyasi düşüncenin aşırı taraftarı ise, farklı görüş ve düşünceden biriyle uyum içinde yaşaması güç olacaktır. Bu durumda taraflardan biri diğerinin durumunu kabul edip uyum gösterebiliyorsa veya bu farklılık her iki taraf içinde önem taşımıyorsa, çiftler için sorun oluşturmayabilir.

j. Evlilik kararına ilişkin olarak ailelerin onayının alınması:

Aileler için çocukları, çok iyi tanıdıkları ve en az kendileri kadar mutlu olmalarını istedikleri çok değerli varlıklarıdır. Evlilik planlayan çiftler, ailelerin karşı çıktıkları bir eş seçimi ve evlilik kararı durumunda, bu karşı çıkışın nedenini anlamaya ve dinlemeye çalışmalıdır. Yapılan araştırmalara göre geçlerin büyük oranı evlenme kararı aşamasında ailesinin onayını almayı düşünmektedirler. Yapılan araştırmalarla ailenin izni olmadan yapılan evliliklerde maddi ve manevi önemli problemler yaşanabildiği sonucu ortaya çıkmıştır.

2.1.4 Konu İle İlgili Yapılan Araştırmalar

Bu araştırmada üniversite gençliğinin aile ve evliliğe bakış açısı belirlenmek istenmiştir. Yapılacak bu araştırma için Türkiye’de aynı ve benzer alanda yapılmış araştırmalar incelenmiş ve bu başlık altında bir araya getirilmiştir. Bu kısımda yayınlanmış benzer konulu 22 araştırmaya yer verilmiştir.

Kasapkara ve Kasapkara (2013), 20-30 yaş aralığındaki bekar erkeklerin eş seçimine yönelik tutumları ile bazı demografik değişkenler arasındaki ilişkiyi ele almışlardır. Araştırmanın katılımcı grubunu, kamu kurumunda çalışan, 100 kişilik bekar erkekler oluşturmuştur. Araştırma bulgularına göre; erkeklerin eş seçimlerine ilişkin tutumları, öğrenim durumları, gelir düzeyleri ve doğum yerlerine göre anlamlı bir fark göstermemiştir. Ancak 20-22 yaş aralığındaki erkeklerle, 29-30 yaş aralığındaki erkeklerin almış olduğu puanlar arasında anlamlı farklılıklar gözlenmiştir. 20-22 yaş grubu, eş seçiminde daha fazla kriter ortaya koymuştur. Daha yüksek yaş grubu ise, eşte aranan kriterleri asgari düzeyde tutmuşlardır.

Akman (1992), Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi anabilim dallarına devam eden 491 öğrenci örneklem grubunu oluşturmaktadır. Öğrencilerin gelecek, meslek, evlilik ve genel beklentilerinin sınıflarına, cinsiyetlerine ve öğrenim gördükleri anabilim dallarına göre değişiklik gösterip göstermediği incelenmiştir. Öğrencilerin evliliğe ilişkin beklentilerinde öğrenim gördükleri anabilim, sınıf ve cinsiyet değişkenlerinin fark etmediği görülmüştür. Araştırmaya katılan öğrencilerin evlilik beklentilerinin benzer olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sprecher ve Toro-Morn (1994), cinsiyet, ırk ve yaş gruplarına göre eş seçimi tercihlerinde fiziksel çekicilik, yaş ve sosyoekonomik değişkenlerin değişiklik gösterip

göstermediğini araştırmıştır. Amerika Birleşik Devletlerinde 19-35 yaş aralığında toplam 1329 kişiye yapılan araştırmanın sonuçlarına göre, erkekler eş olarak tercih ettikleri kişinin fiziksel çekiciliğini kadınlara oranla daha fazla önemsemişlerdir. Kadınlar eş adaylarında eğitim düzeyinin, maddi düzeyin ve eşin yaşının kendilerinden daha fazla olmasını istemişlerdir.

Knox ve arkadaşları (1997), California State Üniversitesi'nde flört ve eş seçme konusunda benzer özelliklerin dikkate alınma düzeyini belirlemek için araştırma yapmıştır. Öğrencilerin cinsel değerler, dini değerler, yaş, aile durumu, çocuk sahibi olma, zeka düzeyi, ırk, fiziksel görünüm, eğitim düzeyi ve meslek özelliklerini önem derecelerine göre 0 ile 10 arasında derecelendirmeleri istenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, eş adayında bulunan özelliklerin bireyin kendisindeki özelliklerle birbirine yakın olması, benzemesi önemli bulunmuştur. Kızlar flört ilişkisinde eğitilmiş olma özelliğine ve iyi bir meslek sahibi olmasına erkeklerden daha fazla önem vermiştir. Erkekler ise fiziksel özellikleri kızlardan daha fazla önemli bulmuştur.

Bacanlı (2001), Araştırma iki öğrenci grubu üzerinde gerçekleştirmiştir. Ankara grubu Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesinin 2. sınıflarında öğrenim gören 120 kişiden oluşturulmuştur. Konya grubu Selçuk Üniversitesi'nin çeşitli bölümlerinde öğrenim gören 2. sınıf öğrencilerinden 100 kişi seçilerek oluşturulmuştur. Bu araştırmada eş tercihinde dikkate alınan faktörler incelenmek istenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, kız öğrencilerin daha çok ekonomik ve toplumsal statü, erkek öğrencilerinse doğurganlık özellikleri aradıkları; örnekleme dahil olan Selçuk Üniversitesi öğrencilerinin geleneksel, Ankara Üniversitesi öğrencilerinin ise daha modern tercihlerde bulundukları görülmektedir. Cinsiyetler arasında göze çarpan sonuç ise kız öğrencilerin daha modern tercihlerde bulunmaları olmuştur. Eş adayında aranan özelliklerin önem derecesine göre sıralanması istendiğinde ise, Ankara grubunda karşılıklı sevgiye, Konya grubunda ise güven duygusuna ilk sırada yer verdikleri görülmüştür.

Aytaç ve Bayram'ın(2001) Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde mezuniyet aşamasında olan 55 öğrenci araştırmanın örneklem grubunu oluşturmaktadır. Kız öğrencilerde kişilik, erkek öğrencilerde sevgi en önem verilen faktör olarak bulunmuştur. Doktora öğrencilerinin eş seçimi karar aşamasında, duygusal bağlarının kişisel faktörlerle desteklendiğini görülmüştür. Mezuniyet durumundaki üniversite

öğrencilerinin de eş seçiminde sevgi ve kişiliğe önem vermeleri, kendi ayakları üzerinde durmaya başlamış olan doktora öğrencileri ile seçim önceliklerinin paralellik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Pines (2001), romantik çekicilik üzerinde cinsiyet ve kültürün etkisini belirlemek amacıyla yapılan araştırmanın örneklemini 93 Amerikalı ve 83 İsrailli toplam 182 kişi oluşturmaktadır. Erkeklerin fiziksel çekiciliğe kızlardan daha fazla önem verdikleri gözlenmiştir. Ama aynı zamanda erkekler, kızların kişiliğine fiziksel çekiciliklerinden daha fazla önem vermişlerdir. Katılımcıların büyük çoğunluğu cinsiyet fark etmeksizin statü özelliğini önemserken, kızların tamamına yakını seçecekleri eşlerin kişiliğini önemsemişlerdir. Amerikalılar statü özelliğini az da olsa önemserken, İsraillilerin önemsemediği sonucuna varılmıştır.

Kaya (2002) araştırmasında üniversite öğrencilerinin eş seçimi tercihlerine göre denetim odaklarını incelemiştir. Araştırmanın örneklemini 2001-2002 yılları arasında Hacettepe Üniversitesinde öğrenim gören 598 öğrenci oluşturmaktadır. Yapılan araştırmada “Eğitim durumuna ilişkin tercih” dışındaki diğer tüm bağımsız değişkenlerin cinsiyet ile denetim odağı puanları üzerindeki ortak etkisinin anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Toro-Morn ve Sprecher (2003), araştırmalarında ABD ve Çin kültürlerinde eş adayı tercihlerini karşılaştırılmıştır. Örneklem grubu Çinli 693 öğrenciden ve Amerikalı 735 kişiden oluşmaktadır. Amerikalı katılımcıların eş adayı tercihlerinin birbirine benzediği gözlenmiştir. Erkeklerin kızlara göre eş adayı tercihlerinde fiziksel çekiciliğe daha fazla önem verdiği ayrıca erkekler de eş adayının kendilerinden yaşça daha küçük olmasının önemli olduğuna ulaşılmıştır. Araştırmada Çinlilerin, Amerikalılara göre sevgiye hem daha idealist hem de daha pratik bir yaklaşıma sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Mutlu (2004) araştırmasında gençlerin evlilik ve aile kurumuna yaklaşımlarını ele almıştır. Fırat Üniversitesi’nde örgün eğitim gören son sınıf öğrencilerden 212 kişi örneklem grubunu oluşturmaktadır. Gençlerin eş seçimi tercihini kimin yapacağı hususunda önemli çoğunluğu evlilik kararını kendisinin vereceğini ve ailesinin onayını alacağını ifade etmiştir. Bu oran kızlarda daha yüksek bulunmuştur. Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin evlilik ve aile kurumuna yaklaşımının toplumun genel yapısından etkilendiği görülmüştür. Ondaş (2007) araştırma; üniversite öğrencilerinin evlilik ve eş seçimiyle ilgili görüşleri incelemiştir. Ankara’da ki çeşitli

üniversitelerde öğrenim gören 523 öğrenci örneklem grubunu oluşturmaktadır. Katılımcıların yüzde50'den fazlası en uygun evlenme yaşının 26-29, yüzde50'ye yakın bir kısmı ise 22-25 yaşı uygun bulduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin evlenecekleri kişinin gelir sahibi ve daha önce hiç evlenmemiş olmasını yüksek oranda istedikleri sonucuna varılmıştır.

Pınar (2008), araştırmasında üniversite öğrencilerinin evliliğe bakış açısını belirlemek için yapmıştır. Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören ve flört ilişkisi bulunan 70 öğrenci örneklem grubunu oluşturmuştur. Katılımcıların tamamına yakını evlenilecek kişinin iyi huylu ve eğitilmiş olmasını önemli bulmuştur. Flört ettikleri kişi ile evlenmeyi düşündüklerini belirtmişlerdir. Araştırmada gençlerin, genel olarak evliliğe karşı duyarlı ve özenli yaklaşım gösterdikleri, umutla baktıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Bugay ve Tezer'in (2008) araştırmalarının konusu üniversite öğrencilerinin evlenecekleri kişide aradıkları özellikleri konu almaktadır. ODTÜ'de öğrenim gören 467 öğrenci örneklem grubunu oluşturmaktadır. Kız ve erkek öğrenciler, evlenecekleri eşlerde çekicilik ve güvenirliği benzer derecede önemsemiştir. Araştırmanın cinsiyet farklılıkları ile ilgili bulgularına göre, eş seçiminde kız öğrencilerin pek çok boyutta erkek öğrencilere göre daha seçici oldukları sonucuna varılmıştır.

Türkaslan ve Süleymanov'un (2010) çalışmalarının konusu Azerbaycan ve Türkiye üniversitelerinin son sınıf öğrencilerinin aile ve evliliğe ilişkin görüş ve düşüncelerinin belirlenmesidir. Örneklem grubunu Azerbaycan'dan 530 son sınıf öğrencisi Türkiye'den 1680 üniversite öğrenci oluşturmuştur. Araştırma bulgularına göre her iki ülkenin gençleri arasında evlilik kurumunun önemini yitirmediği anlaşılmaktadır.

Duran ve Hamamcı (2010) araştırmalarında Evlilik Öncesi İlişki Geliştirme Programı'nın romantik ilişkiler yaşayan üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri ve çatışma iletişim tarzları üzerine etkisini incelemiştir. Gaziantep Üniversitesi'nde öğrenim gören, romantik ilişki yaşayan üniversite öğrencisi 10 çift araştırmanın örneklemi oluşturmuştur. Araştırma sonucunda Evlilik Öncesi İlişki Geliştirme Programı'nın romantik ilişkiler yaşayan üniversite öğrencisi çiftlerin iletişim becerileri üzerinde etkili olduğu ancak programın çatışmaya ilişkin olumlu iletişim tarzlarını geliştirmede etkisinin düşük olduğu bulunmuştur.

Hamamcı ve ark. (2011) yaptıkları araştırmada üniversite öğrencilerinin evlilikle ilgili bilgilerini artırmak için hangi kaynaklara başvurdukları ve hangi konularda evlilik öncesi eğitime ihtiyaç duydukları incelemişlerdir. Gaziantep Üniversitesi'nde öğrenim gören 325 öğrenci örneklem grubunu oluşturmuştur. Araştırmada üniversite öğrencilerinin evlilik yaşantısı ile ilgili bilgileri çoğunlukla yakın çevrelerindeki akranları ile evlilikle ilgili duygu düşünce ve yaşantılarını paylaşarak ya da yakın çevrelerindeki evlilik yaşantılarını gözlemleyerek edindikleri sonucuna ulaşılmıştır. Langeroodi ve arkadaşlarının (2011) çalışmalarında öğrenci ve ailelerin eş seçimi konusunda bakış açılarının belirlenmesi konu edilmiştir. 566 ebeveyn ve 283 öğrenci araştırmanın örneklemi oluşturmuştur. Araştırmada erkek öğrenciler fiziksel çekiciliğe, kız öğrenciler ahlaka önem verdiklerini belirtmişlerdir. Ebeveynlere göre ise sosyal ve psikolojik faktörler çocuklarının eş seçimi sürecinde en önemli faktörler olmalıdır. Eş adayının seçiminde öğrencilerin biyolojik, ebeveynlerin ise sosyal ve psikolojik faktörleri önemsedikleri sonucuna varılmıştır.

Efe (2013) araştırmada üniversite öğrencilerinin eş seçme eğilimlerinin incelenmesi konu alınmıştır. Örneklem grubu Hacettepe, Ankara, Gazi, Orta Doğu Teknik ve Başkent Üniversitesi'nin çeşitli fakülte ve bölümlerinde öğrenim görmekte olan toplam 3177 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada, eş adayında tercih edilen özelliklerin ilk 10'u sırasıyla şöyledir; eş tarafından sevilme, eşin dürüst, güvenilir, sadık, saygılı, sorumluluk sahibi, ruhen sağlıklı, hoşgörülü, temiz ve merhametli olmasıdır.

Bener ve Günay (2013) çalışmalarında üniversite öğrencilerinin evlilik ve aile yaşamına ilişkin bakış açılarının belirlenmesini amaçlamışlardır. Örneklem grubunu Karabük Üniversitesi'nde öğrenim gören 1050 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonucuna göre üniversite okuyan öğrencilerin evlilik ve aile yaşamına olumlu baktıkları, gelenekselci bir bakış açısına sahip oldukları, bu durumun cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediğini söylemek mümkündür.

Bozgeyikli ve Toprak (2013) araştırmalarında eş seçiminde etkili olduğu düşünülen kriterlerin sıralama yargılarına göre ölçeklenmesi amaçlanmıştır. Erciyes Üniversitesi'nin çeşitli fakültelerinde son sınıfta öğrenim gören toplam 556 öğrenci örneklem grubunu oluşturmuştur. Üniversiteli gençlerin eş seçiminde en önemli kriter olarak ilk sırada "kişiliği" gördüğü, sırasıyla dini inanç, sevgi, ailelerin uyumu, eğitim düzeyi, fiziksel çekicilik, bekaret, maddi gelir, aynı ırktan olmak ve siyasi görüş

kriterlerinin öne çıktığı görülmektedir. Cinsiyete göre dağılımda anlamlı farklara ulaşılamamıştır.

Kayaalp (2017) araştırmasında genç yetişkinlerde evlilik tutumunu etkileyen faktörleri incelemiştir. Kıbrıs'ta yaşayan 100 kişi örneklemini oluşturmuştur. Araştırma sonuçlarına göre ebeveyni boşanmış genç erişkinlerin ebeveyni boşanmamış genç erişkinlere göre evlilik tutumları karşılaştırıldığında aralarında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Ebeveynleri boşanmış katılımcılar evlilik üzerine daha olumsuz tutumlar sergilerken, ebeveynleri hala beraber olan katılımcıların daha olumlu tutumlar sergilediği görülmüştür. Ebeveyni boşanmış bireylerin kayıtsız bağlanma stilinden aldıkları puan ebeveynleri boşanmamış bireylere oranla anlamlı düzeyde yüksek çıktığı belirlenmiştir.

Yalçın ve ark. (2017)'nin çalışmaları üniversite gençlerinin evlilik ve toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının, değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemeye yöneliktir. Devlet ve vakıf üniversitesinde öğrenim gören 307 kişi örneklemini oluşturmuştur. Araştırma sonuca göre öğrencilerin okudukları sınıf ile evlilik tutumları arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Üniversite son sınıfta öğrenim gören katılımcıların alt sınıftakilere göre evliliğe yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu sonucuna varılmıştır.

3. VERİ VE YÖNTEM

3.1 ARAŞTIRMANIN TÜRÜ

Bu çalışma, betimsel tarama modelini esas almıştır. Tarama modelleri geçmişte veya hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, durum, birey veya nesne kendi koşulları içerisinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan onu uygun bir biçimde gözleyip belirleyebilmektir (Karasar, 2016).

3.2 VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmanın amacı doğrultusunda anket formu hazırlanmıştır. Anket için madde havuzu oluşturulurken ilk olarak konu ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Amaca uygun olarak öğrencilerin görüş ve düşüncelerini belirleyen sorular hazırlanmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğrencileri tanıtıcı sosyo – demografik bilgiler (öğrencinin yaşı, cinsiyeti, öğrenim gördüğü üniversite, bölümü, memleketi, medeni durumu, kaldığı yer gibi) yer almaktadır. İkinci bölümde ise öğrencilerin aile ve evlilik ile ilgili görüşlerini soruşturan sorular yer almaktadır. Anket formunda öğrencilerin görüşlerini soruşturan 56 soru yer almaktadır.

3.3 VERİLERİN TOPLANMASI

Verilerin toplanması için Bahçeşehir Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan onay alındıktan sonra Bahçeşehir Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi'nden kurum izinleri alınmıştır. Daha sonra verilerin toplanması için çalışma kapsamındaki öğrencilerle görüşmeler yapılmış ve bu sırada öncelikle araştırmanın amacı açıklanarak araştırmaya katılma onayı alındıktan sonra anketlerin yüzyüze görüşülerek doldurulması sağlanmıştır. Anketleri, araştırmacı kendisi yüzyüze görüşerek katılımcıların doldurmalarını sağlamıştır. Katılım tamamen gönüllülük esasına dayandığı özellikle vurgulanmıştır.

3.4 VERİLERİN ANALİZİ

Veriler toplandıktan sonra, SPSS 21. Programında veri tabanı oluşturularak veriler veri tabanına işlenmiş ve sonra program kapsamında katılımcıların sosyo – demografik özellikleri, katılımcıların evlilik görüş ve beklentilerini içeren verilerin analizi yapılmıştır. Bu kapsamda elde edilen bulgular tablo ve grafikler şeklinde düzenlenerek ve bunun için sayı, yüzdelik oran, ortalamalar, çapraz tablolar ve ki kare test analizleri yapılmıştır.

3.5 ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Her bilimsel araştırmanın konusu ve kapsamı ile ilgili bazı sınırlılıkları vardır. Bu çalışmanın da en önemli sınırlılığı Türkiye’deki bütün üniversite öğrencilerini temsil edecek özelliklere ve büyüklüğe sahip olmayan küçük bir örneklem grubu üzerinde yapılmış olmasıdır. Bu sebeple bu konu ile ilgili gelecekte yapılacak araştırmalarda sayıca daha büyük ve farklı özelliklere (farklı bölge, yerleşim yeri, yaş, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi vb.) sahip gruplarda uygulanması aile ve evlilik görüşleri konusunda daha ayrıntılı ve güvenilir sonuçlar verecektir.

3.6 ARAŞTIRMANIN ZAMANI VE İNSAN GÜCÜ

Bu araştırmanın verileri Nisan-Kasım 2018 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırma sorularının hazırlanması, araştırma kapsamında öğrencilerden toplanan verilerin bilgisayar ortamına aktarılması, araştırmanın analizi, tabloların yorumlanması ve literatür taramasının yapılması araştırmacı ve danışman tarafından gerçekleştirilmiştir

4.BULGULAR

Bu bölümde, araştırmanın amacı doğrultusunda oluşturulan veri toplama aracında sorgulanan konulara ilişkin toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. Birinci bölümde, katılımcıları tanıttıcı bulgular ve ikinci bölümde ise katılımcıların evlilik ve aileye ilişkin görüşlerini ortaya koyan bulgular yer almaktadır.

4.1 KATILIMCILARA AİT TANITICI BULGULAR

Tablo 4.1: Öğrencilerin sosyo-demografik bilgileri

Üniversite	n	Yüzde
Marmara	193	50.3
Bahçeşehir	190	49.7
Toplam	383	100.0
Cinsiyet		
Kadın	236	61.6
Erkek	147	38.4
Doğum yeri		
Köy	21	5.5
İlçe (Kasaba)	4	1.0
Kent (İl)	358	93.5
Bölge		
Marmara	219	57.2
Doğu Anadolu	24	6.3
Ege	24	6.3
Akdeniz	25	6.5

Bölge	n	%
İçanadolu	23	6.0
Karadeniz	52	13.6
Güneydoğu Anadolu	16	4.2
Toplam	383	100.0

Bu araştırmaya katılan öğrencilerin yüzde 50.3'ü Marmara Üniversitesi , yüzde 49.7'i ise Bahçeşehir Üniversitesi'nde öğrenim görmektedir. Öğrencilerin yüzde 61.6'sı kadın, yüzde 38.4'ü ise erkek, yüzde 5.5'i köy, yüzde 1.0'ı ilçe (Kasaba), yüzde 93.5'i kentde (İl) doğmuş, yüzde 57.2'si Marmara, yüzde 6.3'ü Doğu Anadolu, yüzde 6.3'ü Ege, yüzde 6.5'i Akdeniz, yüzde 6.0'ı İç Anadolu, yüzde 13.6'sı Karadeniz, yüzde 4.2'si Güneydoğu Anadolu'dan bölgelerinden gelmektedir.

Tablo 4.2: Öğrencilerin yaş dağılımı

Cinsiyet	N	Range	Min.	Max.	Mean	Std. Deviation
Kadın	236	16	17	33	20.52	2.10
Erkek	147	25	18	43	21.36	3.17

Bu araştırmaya katılan kadın öğrencilerin yaşı minimum 17, maksimum 33, erkek öğrencilerin yaşı minimum 18, maksimum 43 ve kadın öğrencilerin yaş ortalaması 20.52 iken erkek öğrencilerin yaş ortalaması 21.36 olarak saptanmıştır.

4.2 EVLİLİK VE AİLEYE İLİŞKİN GÖRÜŞLER

Öğrencilerin evlilik ve aileye ilişkin görüşlerinin karşılaştırılmasında cinsiyet değişkeni esas alınarak yapılmıştır. Cinsiyet değişkeninin önemli bir belirleyici faktör olarak düşünülmesinden dolayı yapılmıştır.

Tablo 4.3: Öğrencilere göre aileyi ilgilendiren kararların alınmasında en çok etkili olan kişiler

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>N</i>	<i>Yüzde</i>
Babam	55	23.3	47	32.0
Annem	66	28.0	25	17.0
Diğer Aile Büyükleri	5	2.1	4	2.7
Ağabeyim – Ablam	7	3.0	2	1.4
Hem Anne hem Baba	19	9	8	5.5
Tüm Aile Üyeleri Birlikte	84	35.6	61	41.5
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.3'e göre, kadın öğrencilerin aileyi ilgilendiren kararların alınmasında yüzde 32'si baba, yüzde 17'si anne, yüzde 2.7 diğer aile büyükleri, yüzde 1.4 'ü ağabeyim-ablam, yüzde 5.5'i hem anne hem baba, yüzde 41.5'i tüm aile üyeleri birlikte etkilidir. Erkek öğrencilere göre yüzde 32'si babam, yüzde 17'si annem, 2.7'si diğer aile büyükleri, yüzde 1.4'ü ağabeyim – ablam, yüzde 5.5'i hem anne hem baba, yüzde 41.5'i tüm aile üyeleri ile birlikte cevabını vermiştir.

Tablo 4.4: Öğrencilere göre evlenecekleri kişiyi kim seçmeli

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>N</i>	<i>yüzde</i>
Önce ben karar vermeliyim sonra ailem onaylamalı	156	66.1	2	1.4
Sadece Kendim	77	32.6	85	57.8
Arkadaşlar	1	0.4	1	0.7
Ailem (Anne - Baba)	1	0.4	59	40.1
Önce ailem onaylamalı sonra ben karar vermeliyim	1	0.4	85	57.8
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.4'e göre, kadın öğrencilerin evlenecekleri kişiyi kim seçmeli sorusuna yüzde 32.6'sı sadece kendim, yüzde 0.4'ü arkadaşlar, yüzde 0.4'ü ailem (Anne – baba), yüzde 66.1'i önce ben karar vermeliyim sonra ailem onaylamalı, yüzde 0.4'ü önce ailem onaylamalı sonra ben karar vermeliyim; erkek öğrencilerin yüzde 57.8'i sadece kendim, yüzde 0.7'si arkadaşlar, yüzde 40.1'i ailem (Anne-baba), yüzde 1.4'ü önce ben karar vermeliyim sonra ailem onaylamalı, yüzde 57.8'i önce ailem onaylamalı sonra ben karar vermeliyim cevabını vermiştir.

Tablo 4.5: Öğrencilere göre evlenecek kişiler arasında maddi durumun uygunluğu

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Denk olmalıdır	95	40.3	36	24.5
Erkek daha zengin olmalıdır	97	41.1	23	15.6
Kadın daha zengin olmalıdır	34	14.4	3	2.0

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Fark etmez	0	0.0	78	53.1
Herhangi birinin zengin olması yeterli	10	4.2	7	4.8
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.5'e göre evlenecek kişiler arası maddi durumun uygunluğu sorusuna kadın öğrencilerin yüzde 40.3'ü denk olmalıdır, yüzde 14.4'ü erkek daha zengin olmalıdır, yüzde 41.1'i kadın daha zengin olmalıdır, yüzde 4.2'si fark etmez; erkek öğrencilerin yüzde 24.5'i denk olmalıdır, yüzde 15.6'sı erkek daha zengin olmalıdır, yüzde 2.0'ı kadın daha zengin olmalıdır, yüzde 53.1'i fark etmez, yüzde 4.8'i herhangi birinin zengin olması yeterli yanıtını vermiştir.

Tablo 4.6: Öğrencilere göre evlenecek kişiler arasında öğrenim durumu uygunluğu

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Denk olmalıdır	175	74.2	80	54.4
Erkeğin eğitim seviyesi daha yüksek olmalıdır	12	5.1	6	4.1
Kadının eğitim seviyesi daha yüksek olmalıdır	3	1.3	3	2.0
Fark etmez	46	19.5	58	39.5
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.6'ya göre öğrencilerin evlenecek kişiler arasında öğrenim durumu uygunluğu sorusuna kadın öğrencilerin yüzde 74.2'si denk olmalıdır, yüzde 5.1 i erkeğin eğitim seviyesi daha yüksek olmalıdır, yüzde 1.3'ü kadının eğitim seviyesi daha yüksek olmalıdır, yüzde 19.5'i farketmez; erkek öğrencilerin yüzde 54.4'ü denk

olmalıdır, yüzde 4.1'i erkeğin eğitim seviyesi daha yüksek olmalıdır, yüzde 2.0'ı kadının eğitim seviyesi daha yüksek olmalıdır, yüzde 39.5 i fark etmez şeklinde yanıtlamıştır.

Tablo 4.7: Öğrencilere göre evlenecek kişiler arasında ideolojik görüş uygunluğu

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Aynı olmalıdır	34	14.4	18	12.2
Yakın olmalıdır	150	63.6	61	41.5
Zıt olabilir	13	5.5	10	6.8
Fark etmez	39	16.5	58	39.5
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.7'ye göre evlenecek kişiler arasında ideolojik görüş uygunluğu sorusuna kadın öğrencilerin yüzde 14.4'ü aynı olmalıdır, yüzde 63.6'sı yakın olmalıdır, yüzde 5.5'i zıt olabilir, yüzde 16.5'i fark etmez; erkek öğrencilerin yüzde 12.2'si aynı olmalıdır, yüzde 41.5'i yakın olmalıdır, yüzde 6.8'i zıt olabilir, yüzde 39.5'i fark etmez cevabını vermiştir.

Tablo 4.8: Öğrencilere göre evlenecek kişiler arasında dini inanç uygunluğu

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Aynı olmalıdır	149	63.1	58	39.5
Farklı olabilir	24	10.2	28	19.0
Fark etmez	63	26.7	60	40.8
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.8'e göre öğrencilerin evlenecek kişiler arasında dini inanç uygunluğu sorusuna kadın öğrencilerin yüzde 63.1'i aynı olmalıdır, yüzde 10.2'si farklı olabilir, yüzde

26.7'si fark etmez; erkek öğrencilerin yüzde 39.5'i aynı olmalıdır, yüzde 19.0'ı farklı olabilir, yüzde 40.8'i fark etmez yanıtını vermiştir.

Tablo 4.9: Öğrencilere göre evlenecek kişiler arasında eşlerin yaşlarının uygunluğu

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Denk olmalıdır	35	14.8	39	26.5
Erkek daha büyük olmalıdır	139	58.9	55	37.4
Kadın daha büyük olmalıdır	2	0.8	3	2.0
Fark etmez	59	25.0	50	34.0
Diğer	1	0.4	0	0
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.9'a göre evlenecek kişiler arasında eşlerin yaşlarının uygunluğu sorusuna kadın öğrencilerin yüzde 14.8'i denk olmalıdır, yüzde 58.9'u erkek daha büyük olmalıdır, yüzde 0.8'i kadın daha büyük olmalıdır, yüzde 25.0'ı fark etmez, yüzde 0.4'ü diğer; erkek öğrencilerin yüzde 26.5'i denk olmalıdır, yüzde 37.4'ü erkek daha büyük olmalıdır, yüzde 2.0'ı kadın daha büyük olmalıdır, yüzde 34.0'ı fark etmez cevabını vermiştir.

Tablo 4.10: Öğrencilere göre evlilik sürecinde evin reisi kim olmalı

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>yüzde</i>
Kadın	27	11.4	5	3.4
Erkek	27	11.4	47	32.0
Her ikisi birden	171	72.5	81	55.1
Fark etmez	10	4.2	13	8.8
Diğer	1	0.4	1	0.7
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.10'na göre evlilik sürecinde evin reisi kim olmalıdır sorusuna kadın öğrencilerin yüzde 11.4'ü kadın olmalıdır, yüzde 11.4'ü erkek olmalıdır, yüzde 72.5'i her ikisi birden, yüzde 4.2'si fark etmez, yüzde 0.4'ü diğer; erkek öğrencilerin yüzde 3.4'ü kadın olmalıdır, yüzde 32'si erkek olmalıdır, yüzde 55.1'i her ikisi birden, yüzde 8.82i fark etmez, yüzde 0.7'si diğer yanıtını vermiştir.

Tablo 4.11: Öğrencilere göre evlilik sürecinde eşinin çalışmasını isteme durumu

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Evet	232	98.3	117	79.6
Hayır	3	1.3	16	10.9
Diğer	1	0.4	14	9.5
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.14'e göre eşin çalışmasını isteme soruna kadın öğrencilerin yüzde 98.3'ü evet, yüzde 1.3'ü hayır, yüzde 0.4'ü diğer; erkek öğrencilerin yüzde 79.6'sı evet, yüzde 10.9'u hayır, yüzde 9.5'i diğer cevabını vermiştir.

Tablo 4.12: Öğrencilere göre eşinin ailesi ile yaşamayı (aynı evde) isteme durumu

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Evet	5	2.1	10	6.8
Hayır	231	97.9	137	93.2
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.12'ye göre, kadın öğrencilerin yüzde 97.9'u eşinin ailesi ile yaşamayı (aynı evde) istememekte, yüzde 2.1'i istemekte ve erkek öğrencilerin yüzde 93.8'i eşinin ailesi ile yaşamayı (aynı evde) istememekte ve yüzde 6.8'i ise istemektedir.

Tablo 4.13: Öğrencilere göre eşin ailesi ile oturma durumunun etkileri

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Olumlu etkiler	89	37.7	72	49.0
Olumsuz etkiler	42	17.8	20	13.6
Fark etmez	105	44.5	55	37.4
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.13'e göre eşin ailesi ile oturmayı isteme sorusuna kadın öğrencilerin yüzde 37.7'si olumlu, yüzde 17.8'i olumsuz etkiler, yüzde 44.1'i fark etmez, yüzde 0.4'ü diğer; erkek öğrencilerin yüzde 49'u olumlu etkiler, yüzde 13.6'sı olumsuz etkiler, yüzde 37.4'ü fark etmez cevabını vermiştir.

Tablo 4.14: Öğrencilere göre evliliğin kariyer üzerine etkisi hakkındaki düşünceler

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>yüzde</i>
Olumlu etkiler	89	37.7	72	49.0
Olumsuz etkiler	42	17.8	20	13.6
Fark etmez	105	44.5	55	37.4
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.14'e göre evliliğin kariyer üzerindeki etkisi hakkındaki düşünceleri sorulduğunda kadın öğrencilerin yüzde 37.72'si olumlu etkiler, yüzde 17.8'i olumsuz etkiler, yüzde 44.1'i fark etmez, yüzde 0.4'ü diğer; erkek öğrencilerin yüzde 49'u olumlu etkiler, yüzde 13.6'sı olumsuz etkiler, yüzde 37.4'ü fark etmez cevabını vermiştir.

Tablo 4.15: Öğrencilerin flörtle ilgili düşünceleri

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Onaylıyorum	199	84.3	123	83.7
Karşıyım	11	4.7	11	7.5
Kararsızım	26	11.0	13	8.8
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.15'e göre flörtle ilgili olarak kadın öğrencilerin yüzde 84.3'ü onaylamakta, yüzde 4.7'si karşı çıkmakta, yüzde 11'i kararsız kalmakta ve erkek öğrencilerin yüzde 83.7'si onaylamakta, yüzde 7.5'i karşı çıkmakta ve yüzde 8.8'i kararsız kalmaktadır.

Tablo 4.16: Öğrencilerin flört ettiği kişi ile evlenmeye ilişkin görüşleri

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>yüzde</i>
Evet evlenirim	136	57.6	76	51.7
Hayır evlenmem	9	3.8	14	9.5
Kararsızım	91	38.5	57	38.7
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.16'ya göre flört edilen kişi ile evlenme düşüncesi sorulduğunda kadın öğrencilerin yüzde 57.6'sı evet, yüzde 3.8'i hayır, yüzde 38.5'i kararsız; erkek öğrencilerin yüzde 51.7'si evet, yüzde 9.5'i hayır, yüzde 38.7'si kararsız kalmıştır.

Tablo 4.17: Öğrencilerin evlenmeyi düşündüğü kişi ile evlilik öncesinde cinsel ilişkide bulunma konusundaki görüşleri

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>	<i>n</i>	<i>yüzde</i>
Onaylıyorum	57	24.2	69	46.9
Karşıyım	143	60.6	47	32.0
Kararsızım	36	15.2	31	21.1
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.17'e göre kadın öğrencilerin yüzde 24.2'si evlilik öncesinde erkek partneri ile cinsel ilişkide bulunmayı onaylamakta, yüzde 60.6'sı karşı çıkmakta ve yüzde 15.2'i kararsız kalmakta; erkek öğrencilerin yüzde 46.9'u evlilik öncesinde evlenmeyi düşündüğü kadın partneri ile cinsel ilişkide bulunmayı onaylamakta, yüzde 32'si karşı çıkmakta ve yüzde 21.1'i kararsız kalmaktadır.

Tablo 4.18: Öğrencilerin evlilik sistemi dışındaki cinsel ilişkide bulunma konusundaki görüşleri

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>yüzde</i>
Onaylıyorum	53	22.5	71	48.3
Karşıyım	145	61.4	49	33.3
Kararsızım	38	16.1	27	18.4
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.18'e göre kadın öğrencilerin yüzde 22.5'i evlilik sistemi dışındaki cinsel ilişkide bulunmayı onaylamakta, yüzde 61.4'ü karşı çıkmakta, yüzde 15.3'ü kararsız kalmakta; erkek öğrencilerin yüzde 48.3'ü bu durumu onaylamakta, yüzde 33.3'ü karşı çıkmakta ve yüzde 18.4'ü kararsız kalmaktadır.

Tablo 4.19: ‘Evlilik sürecinde bekaret benim için önemlidir önemlidir’ önermesine katılma durumları

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>yüzde</i>
Benim için önemlidir	129	54.7	82	55.8
Benim için önemli değildir	107	45.3	65	44.2
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.19’a göre kadın öğrencilerin yüzde 54.7’si için evlilik sürecinde partnerinin bekaretinin kendisi için önemli olduğu, yüzde 45.3’ü için önemli olmadığı; erkek öğrencilerin yüzde 55.8’i için evlilik sürecinde partnerinin bekareti kendisi için önemli olduğu ve , yüzde 44.2’i için ise önemli olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 4.20: Öğrencilerin tercih ettikleri nikah türü

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>yüzde</i>
Dini nikah	3	1.3	1	.7
Resmi nikah	30	12.7	20	13.6
Her ikisi birlikte	42	17.8	33	22.4
Resmi nikah	36	15.3	32	21.8
Dini nikah, resmi nikah	118	50.0	49	33.3
Hiçbiri	5	2.1	11	7.5
Diğer	2	0.8	1	0.7
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.20'ye göre tercih edilen evlilik töreni sorusuna kadın öğrencilerin yüzde 1.3'ü dini nikah, yüzde 12.7'si resmi nikah, yüzde 17.8'i her ikisi birlikte, yüzde 15.3'ü düğün, resmi nikah, yüzde 50'si düğüm, dini nikah, resmi nikah, yüzde 2.1'i hiçbir, yüzde 0.8'i diğer; erkek öğrencilerin yüzde 0.7'si dini nikah, yüzde 13.6'sı resmi nikah, 22.4'ü her ikisi birlikte, yüzde 21.8'i düğün, resmi nikah, yüzde 33.3'ü düğün, dini nikah, resmi nikah, yüzde 0.7'si diğer cevabını vermiştir.

Tablo 4.21: Öğrencilerin toplumumuzdaki kız isteme geleneği ile ilgili görüşleri

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>yüzde</i>
Gerekli buluyorum	178	75.4	112	76.2
Gereksiz buluyorum	58	24.6	35	23.8
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.21'e göre kadın öğrencilerin yüzde 75.4'ü kız isteme törenlerini gerekli bulmakta, yüzde 24.6'sı gereksiz bulmakta; erkek öğrencilerin yüzde 76.2'si gerekli bulmakta ve yüzde 22.4'ü gereksiz bulmaktadır.

Tablo 4.22: Öğrencilere göre “evlenme teklifini kim yapmalı” sorusuna cevapları

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Kadın	2	0.8	5	3.4
Erkek	171	72.5	90	61.2
Fark etmez	62	26.3	52	35.4
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 26'ya göre evlenme teklifi edecek kişi kim olmalı sorusuna kadın öğrencilerin 0.8'i kadın, yüzde 72.5'i erkek, yüzde 26.3'ü farketmez; erkek öğrencilerin yüzde 3.4'ü kadın, yüzde 61.2'si erkek, yüzde 35.4'ü fark etmez cevabını vermiştir.

Tablo 4.23: Öğrencilere göre evlenmeyi düşündükleri partnerlerinin mesleklerine ilişkin tercihleri

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Öğretmen	21	8.9	24	16.3
Doktor	21	8.9	18	12.2
Mühendis	49	20.8	11	7.5
Avukat	15	6.4	11	7.5
Psikolog	8	3.4	14	9.5
Serbest meslek	5	2.1	5	3.4
Farketmez	112	47.5	64	43.5
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.23'e göre kadın öğrencilerin yüzde 8.9'u evlenmeyi düşündükleri partnerlerinin mesleğinin öğretmen, yüzde 8.9'u doktor, yüzde 20.8'i mühendis, yüzde 6.4'ü avukat, yüzde 3.4'ü psikolog, yüzde 2.1'i serbest meslek, yüzde 47.5'i farketmez; erkek öğrencilerin yüzde 16.3'ü öğretmen, yüzde 12.2'si doktor, yüzde 7.5'i mühendis, yüzde 7.5'i avukat, yüzde 9.5'i psikolog, yüzde 3.4'ü serbest meslek, yüzde 43.5'i farketmez cevabını vermiştir.

Tablo 4.24: Öğrencilerin sahip olmak istedikleri çocuk sayısı

Çocuk sayısı	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
0 Çocuk	16	6.8	4	2.7
1 Çocuk	31	13.1	17	11.6
2 Çocuk	111	47.0	68	46.3

Çocuk sayısı	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
3 Çocuk	50	21.2	36	24.5
4 Çocuk	21	8.9	9	6.1
5 Çocuk	7	3.0	13	8.8
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.24'e göre sahip olmak istedikleri çocuk sayısı sorusuna kadın öğrencilerin yüzde 6.8'i 0, yüzde 13.1'i 1, yüzde 47'si 2, yüzde 21.2'si 3, yüzde 8.9'u 4, yüzde 3'ü 5; erkek öğrencilerin yüzde 2.7'si 0, yüzde 11.6'sı 1, yüzde 46.3'ü 2, yüzde 24.5'i 3, yüzde 6.1'i 4, yüzde 8.8'i 5 cevabını vermiştir.

Tablo 4.25: Öğrencilerin çocuk sahibi olmak istedikleri yaş aralığı

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
18-20 yaş arası	0	0	1	.7
21-25 yaş arası	28	11.9	9	6.1
26-30 yaş arası	148	62.7	73	49.7
30 yaş ve üzeri	60	25.4	64	43.5
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.25'e göre çocuk sahibi olmak istedikleri yaş sorusuna kadın öğrencilerin yüzde 11.9'u 21-25 yaş arası, yüzde 62.7'si 26-30 yaş arası, yüzde 25.4'ü 30 yaş ve üzeri; erkek öğrencilerin yüzde 0.7'si 18-20 yaş arası, yüzde 6.1'i 21-25 yaş arası, yüzde 49.7'si 26-30 yaş arası, yüzde 43.5'i 30 yaş ve üzeri cevabını vermiştir.

Tablo 4.26 : Öğrencilerin çocuk sahibi olmak istedikleri evlilik yılı

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
1	14	5.9	13	8.8
2	64	27.1	46	31.3
3	76	32.2	46	31.3
4	40	16.9	14	9.5
5	24	10.2	16	10.9
5-10	12	5.1	8	5.4
10 üzeri	2	0.8	2	1.4
Hiçbir zaman	4	1.7	2	1.4
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.26'ya göre çocuk sahibi olmak istedikleri evlilik yılı sorusuna kadın öğrencilerin yüzde 5.9'u 1, yüzde 27.1'i 2, yüzde 32.2'si 3, yüzde 16.9'u 4, yüzde 10.2'si 5, yüzde 5.1'i 5-10, yüzde 0.8'i 10 üzeri, yüzde 1.7 si hiçbir zaman; erkek öğrencilerin yüzde 8.8'i 1, yüzde 31.3'ü 2, yüzde 31.3'ü 3, yüzde 9.5'i 4, yüzde 10.9'u 5, yüzde 5.4'ü 5-10, yüzde 1.4'ü 10 üzeri, yüzde 1.4'ü hiçbir zaman cevabını vermiştir.

Tablo 4.27: Öğrencilerin sanal ortamda (Facebook, twitter, mail grupları, instagram, tumblr, blogspot vs) tanıştığı kişi ile evlenme düşüncesi

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Evet	46	19.5	37	25.2
Hayır	104	44.1	45	30.6
Kararsızım	86	36.4	65	44.2
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.27'e göre sanal ortamda (Facebook, twitter, mail grupları, instagram, tumblr, blogspot vs) tanıştığı kişi ile evlenme düşüncesi sorusuna kadın öğrencilerin yüzde

19.5'i evet, yüzde 44.1'i hayır, yüzde 36.4'si kararsızım; erkek öğrencilerin yüzde 25.2'si evet, yüzde 30.6'sı hayır, yüzde 44.2'si kararsızım cevabını vermiştir.

Tablo 4.28: Öğrencilerin evlenmeyi düşündüğü kişinin sosyal paylaşım siteleri (Facebook, twitter, mail grupları, instagram, tumblre, blogspot vs) üzerinden aktif paylaşımda bulunması hakkında ki düşüncesi

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Onaylıyorum	124	52.5	78	53.1
Karşıyım	37	17.8	31	21.1
Kararsızım	70	29.7	38	25.9
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.28'e göre evlenmeyi düşündüğü kişinin sosyal paylaşım siteleri (Facebook, twitter, mail grupları, instagram, tumblre, blogspot vs) üzerinden aktif paylaşımda bulunması hakkında ki düşüncesi sorusuna kadın öğrencilerin yüzde 52.5'i onaylıyorum, yüzde 17.8'i karşıyım, yüzde 29.7'si kararsızım; erkek öğrencilerin yüzde 53.1'i onaylıyorum, yüzde 21.1'i karşıyım, yüzde 25.9'u kararsızım cevabını vermiştir.

Tablo 4.29: Öğrencilerin evlilik siteleri / uygulamaları hakkındaki düşünceleri

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Onaylıyorum	5	2.1	6	4.1
Karşıyım	196	83.1	126	85.7
Kararsızım	35	14.9	15	10.2
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.29'a göre evlilik siteleri / uygulamaları hakkındaki düşünceleri sorulduğunda kadın öğrencilerin yüzde 2.1'i onaylıyorum, yüzde 83.1'i karşıyım, yüzde 13.6'sı

kararsızım, yüzde 1.3'ü diğer; erkek öğrencilerin yüzde 4.1'i onaylıyorum, yüzde 85.7'si karşıyım, yüzde 8.8'i kararsızım, yüzde 1.4'ü diğer cevabını vermiştir.

Tablo 4.30: Öğrencilerin evlilik siteleri / uygulamalarından herhangi birini kullanma durumu

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Evet	2	0.8	3	2.0
Hayır	234	99.2	144	98.0
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.30'a göre evlilik siteleri / uygulamalarından herhangi birini kullanma durumu sorusuna kadın öğrencilerin yüzde 0.8'i evet, yüzde 99.2'si hayır; erkek öğrencilerin yüzde 2'si evet, yüzde 98'i hayır cevabını vermiştir.

Tablo 4.31: Öğrencilerin evlilik programlarına katılma düşüncesi

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Evet	1	0.4	2	1.4
Hayır	229	97.0	144	98.0
Kararsızım	6	2.5	1	0.7
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.31'e göre evlilik programlarına katılma düşüncesi sorulduğunda kadın öğrencilerin yüzde 0.4'ü evet, yüzde 97'si hayır, yüzde 2.5'i kararsızım; erkek öğrencilerin yüzde 1.4'ü evet, yüzde 98'i hayır cevabını vermiştir.

Tablo 4.32: Öğrencilerin evlilik programı aracılığı ile yapılan evlilikler hakkındaki düşüncesi

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Onaylıyorum	5	2.1	5	3.4
Karşıyım	163	69.1	109	74.1
Kararsızım	68	28.8	33	22.4
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.32'ye göre evlilik programı aracılığı ile yapılan evlilikler hakkındaki düşüncesi sorulduğunda kadın öğrencilerin yüzde 2.1'i onaylıyorum, yüzde 69.1'i karşıyım, yüzde 28.8'i kararsızım; erkek öğrencilerin yüzde 3.4'ü onaylıyorum, yüzde 74.1'i karşıyım, yüzde 22.4'ü kararsızım cevabını vermiştir.

Tablo 4.33: Öğrencilerin eşcinsel evliliğe ilişkin tutumu

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Onaylıyorum	86	36.4	45	30.6
Karşıyım	103	43.6	77	52.4
Kararsızım	47	19.9	25	17.0
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.33'e göre eşcinsel evliliğe ilişkin tutumu sorulduğunda kadın öğrencilerin yüzde 36.4'ü onaylıyorum, yüzde 43.6'sı karşıyım, yüzde 19.9'u kararsızım; erkek öğrencilerin yüzde 30.6'sı onaylıyorum, yüzde 52.4'ü karşıyım, yüzde 17'i kararsızım cevabını vermiştir.

Tablo 4.34: Öğrencilerin evlenmeden önce yapılan evlilik sözleşmesi hakkında ki düşüncesi

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Onaylıyorum	35	14.8	28	19.0
Karşıyım	131	55.5	86	58.5
Kararsızım	70	29.7	32	21.8
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.34'e göre evlenmeden önce yapılan evlilik sözleşmesi hakkında ki düşüncesi sorulduğunda kadın öğrencilerin yüzde 14.8'i onaylıyorum, yüzde 55.5'i karşıyım, yüzde 29.7'si kararsızım; erkek öğrencilerin yüzde 19'u onaylıyorum, yüzde 58.5'i karşıyım, yüzde 21.8'i kararsızım cevabını vermiştir.

Tablo 4.35: Öğrencilere göre evlilik sözleşmesinin eşler arasındaki güvene etkisi

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Olumlu etkiler	153	64.8	95	64.6
Olumsuz etkiler	41	17.4	27	18.4
Kararsızım	41	17.3	25	17.0
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.35'e göre evlilik sözleşmesinin eşler arasındaki güvene etkisi sorusuna kadın öğrencilerin yüzde 64.8'i olumlu, yüzde 17.4'ü olumsuz, yüzde 17,3'ü kararsızım; erkek öğrencilerin yüzde 64.6'sı olumlu, yüzde 18.4'ü olumsuz. yüzde 17'si kararsızım cevabını vermiştir.

Tablo 4.36: Öğrencilerin kendisinden farklı etnik kökenden olan bir kişi ile evlilik düşüncesi

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Evet evlenirim	120	50.8	104	70.7
Hayır evlenmem	51	21.6	23	15.6
Kararsızım	65	27.5	20	13.6
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.36'ya göre kendisinden farklı etnik kökenden olan bir kişi ile evlilik düşüncesi sorulduğunda kadın öğrencilerin yüzde 50.8'i evet, yüzde 21.6'sı hayır, yüzde 27.5'i kararsızım; erkek öğrencilerin yüzde 70.7'si evet, yüzde 15.6'sı hayır, yüzde 13.6'sı kararsızım cevabını vermiştir.

Tablo 4.37: Öğrencilerin akraba evliliği yapma düşüncesi

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Evet	18	7.6	21	14.3
Hayır	218	92.4	126	85.7
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.37'e göre akraba evliliği yapma düşüncesi sorulduğunda kadın öğrencilerin yüzde 7.6'sı evet, yüzde 92.4'ü hayır; erkek öğrencilerin yüzde 14.3'ü evet, yüzde 85.7'si hayır cevabını vermiştir.

Tablo 4.38: Öğrencilerin fiziksel engeli bulunan bir kişi ile evlenme düşüncesi

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Evet	70	29.7	42	28.6
Hayır	59	25.0	44	30.0
Kararsızım	107	45.3	61	41.5
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.38'e göre fiziksel engeli bulunan bir kişi ile evlenme düşüncesi sorulduğunda kadın öğrencilerin yüzde 29.7'si evet, yüzde 225'i hayır, yüzde 45.3'ü kararsızım; erkek öğrencilerin yüzde 28.6'sı evet, yüzde 30'u hayır, yüzde 41.5'i kararsızım cevabını vermiştir.

Tablo 4.39: Öğrencilerin evlenmeyi düşündüğü kişinin sonradan engelli hale gelmesi veya kronik hastalık teşhisi alması halinde o kişi ile evlenmeyi düşünmesi

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Evet	158	66.9	109	74.1
Hayır	15	6.4	8	5.4
Kararsızım	63	26.7	30	20.4
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.39'a göre evlenmeyi düşündüğü kişinin sonradan engelli hale gelmesi veya kronik hastalık teşhisi alması halinde o kişi ile evlenmeyi düşünmesi sorulduğunda kadın öğrencilerin yüzde 66.9'u evet, yüzde 6.4'ü hayır, yüzde 26.7'si kararsızım; erkek öğrencilerin yüzde 74.1'i evet, yüzde 5.4'ü hayır, yüzde 20.4'ü kararsızım cevabını vermiştir.

Tablo 4.40: Öğrencilerin hiç evlenmemiş bir kişi olarak daha önce evlilik yapmış dul bir kişi ile evlenme tercihi

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Evet	58	24.6	38	25.9
Hayır	94	39.8	66	44.9
Kararsızım	84	35.5	43	29.3
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 4.40'a göre hiç evlenmemiş bir kişi olarak daha önce evlilik yapmış dul bir kişi ile evlenme tercihi sorulduğunda kadın öğrencilerin yüzde 24.6'sı evet, yüzde 39.8'i hayır, yüzde 35.5'i kararsızım; erkek öğrencilerin yüzde 25.9'u evet, yüzde 44.9'u hayır, yüzde 29.3'ü kararsızım yanıtını vermiştir.

Tablo 4.41: Öğrencilerin çevresinde örnek alabileceği evlilik medellerinin varlığına ilişkin görüşleri

Seçenek	Kadın		Erkek	
	<i>n</i>	<i>yüzde</i>	<i>n</i>	<i>Yüzde</i>
Var	137	58.1	101	68.7
Yok	38	16.1	19	12.9
Kısmen	61	25.8	27	18.4
Toplam	236	100.0	147	100.0

Tablo 41'e göre çevresinde örnek alabileceği evlilik olup olmadığı sorusuna kadın öğrencilerin yüzde 58.1'i var, yüzde 16.1'i yok, yüzde 25.8'i kısmen; erkek öğrencilerin yüzde 68.7'si var, yüzde 12.9'u yok, yüzde 18.4'ü kısmen cevabını vermiştir.

Tablo 4.42: Üniversitelere göre bazı karşılaştırmalar

Önermeler	Marmara Üniversitesi	Bahçeşehir Üniversitesi
Evlenme sürecinde bekaret önemlidir	Yüzde	Yüzde
Evet	62.9	33.0
Hayır	37.1	67.0
Kendisinden farklı etnik kökenden olan bir kişi ile evlenme durumu		
Evlenirim	53.4	74.0
Evlenmem	21.9	12.0
Kararsızım	24.7	14.0
Eşcinsel evliliğe karşı tutumu		
Onaylıyorum	25.1	60.0
Karşıyım	57.2	18.0
Kararsızım	17.7	21.1
Evlilik öncesinde partneri ile cinsel ilişkiye girme konusunda tutumları		
Onaylıyorum	23.0	61.0
Karşıyım	59.4	22.0
Kararsızım	17.7	17.0
Öğrencilerin evlilik dışında cinsel ilişkiye girme konusundaki tutumları		
Onaylıyorum	23.0	60.0
Karşıyım	61.1	21.0
Kararsızım	15.9	19.0
Evlenecek kişiler arasında eşlerin dini inançları		
Aynı olmalı	62.5	30.0
Farklı olabilir	13.1	15.0
Farketmez	24.4	55.0

Önergeler	Marmara Üniversitesi	Bahçeşehir Üniversitesi
Flört hakkındaki görüşleri		
Onaylıyorum	79.4	97.0
Karşıyım	7.8	0.0
Kararsızım	12.8	3.0

Tablo 4.42'ye göre "Evlenme sürecinde bekaret önemlidir" Marmara Üniversitesi öğrencilerinin yüzde 62.9'u evet, yüzde 37.1'i hayır; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin yüzde 33'ü evet, yüzde 67'si hayır yanıtını vermiştir.

Marmara Üniversitesi öğrencilerinin yüzde 53.4'ü kendisinden farklı etnik kökenden olan bir kişi ile evlenebileceğini, yüzde 21.9'u evlenemeyeceğini, yüzde 24.7'si kararsız olduğunu, Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin yüzde 74'ü evlenebileceğini, yüzde 12'si evlenemeyeceğini, yüzde 14'ü ise kararsız olduğunu belirtmiştir.

Marmara Üniversitesi öğrencilerinin yüzde 25.1'i eşcinsel evliliği onaylamakta, yüzde 57.2'si karşı olduğunu, yüzde 17.7'si kararsız kalmakta; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin yüzde 60'ı onaylamakta, yüzde 18'i karşı olduğunu ve yüzde 21,1'i ise kararsız olduğunu belirtmiştir.

Marmara Üniversitesi öğrencilerinin yüzde 23'ü evlenmeden önce evlenmeyi düşündüğü partneri ile cinsel ilişkiye girmeyi onaylamakta, yüzde 59.4'ü karşı çıkmakta, yüzde 17.7'si kararsız kalmakta; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin yüzde 61'i onaylamakta, yüzde 22'si karşı çıkmakta ve yüzde 17'si kararsız kalmaktadır.

Marmara Üniversitesi öğrencilerinin yüzde 23'ü evlilik ilişkisi dışındaki cinsel ilişkiye karşı çıkmamakta, yüzde 61.1'i karşı çıkmakta , yüzde 15.9' u kararsız kalmakta; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin yüzde 60'ı onaylamakta, yüzde 21'i karşı çıkmakta ve yüzde 19'u kararsız kalmaktadır.

Marmara üniversitesi öğrencilerinin yüzde 62.5'i evlenmeyi düşündüğü partneri ile dini inançlarının aynı olması gerektiğini, yüzde 13.1'i farklı olabileceğini, yüzde 24'ü bunun

kendileri için önemli olmadığını; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin yüzde 30'u aynı olmalı, yüzde 15'i farklı olabilir, yüzde 55.0'ı farketmez yanıtını vermiştir.

Marmara Üniversitesi öğrencilerinin yüzde 79.5'i evlilik öncesi flörtü onaylamakta, yüzde 7.8'i karşı çıkmakta, yüzde 12.8'i kararsız kalmakta; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin yüzde 97'si onaylamakta, yüzde 3' kararsız kalmaktadır.

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmaya 236 kadın ve 147 erkek öğrenci katılmıştır. Bahçeşehir (190) ve Marmara (193) Üniversitelerinden benzer oranda öğrenci katılımı ile bu çalışma tamamlanmıştır. Araştırmaya katılım sağlayan öğrencilerin evlilik ve aileye ilişkin görüşleri sorgulanmıştır. Bu kapsamda elde edilen sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Kadın ve erkek öğrencilere göre kök ailelerinde aileyi ilgilendiren kararların alınmasında; ilk sırada bütün aile üyeleri birlikte karar almakta, ikinci sırada baba, üçüncü sırada anne, dördüncü sırada anne baba birlikte, beşinci sırada abla ve ağabey ve son sırada ise aile büyükleri gelmektedir. Geleneksel aile yapımızda kararlar genelde anne ve babalar tarafından alınmaktadır. Ancak, toplumsal değişime bağlı olarak aile yapısının değişmesi ve demokratik değerlerin benimsenmesiyle aileyi ilgilendiren kararların alınmasında tüm aile üyelerinin katılımının artması önemli bir değer olarak düşünebiliriz.

Kadın öğrencilerin evlenecekleri kişiyi seçmede öncelikle kendilerinin karar vermesi ve ardından ailelerinin onaylamasını tercih etmekte, sadece kendim seçmeliyim seçeneği ikinci sırada yer almıştır. Bu sonuç, kadın öğrencilerin öncelikle ailelerinin değil kendilerinin evlenecekleri kişiyi tercih etmede karar verici konumunda olmak istediklerini ortaya koymaktadır. Bu durum geleneksel aile yapısına ağırlıklı olarak uymamakta ve görücü usulü, zorla evlendirme vb. usullerin kadınlar tarafından artık tercih edilmediğini de ortaya koymaktadır. Bu durum erkek öğrenciler için de şekilde sıralanmaktadır. Ceylan (1994)'nın üniversite öğrencileri ile yaptığı çalışmada; öğrencilerin evlenecekleri kişiyi kimin seçeceği konusundaki tercihleri sorulduğunda; tüm öğrencilerin yüzde79.3'ü kendim, yüzde18.1'i ailemle birlikte, Durmazkul (1991)'un çalışmasında kadın öğrencilerin yüzde 78 ve erkek öğrencilerin yüzde 81, Kaya (2002) nın çalışmasına katılan üniversite öğrencilerinin yüzde 96 oranında, eşlerini kendileri seçmeyi istemektedir. Köroğlu (2013) çalışmasına göre ise; gençler evlenme kararını yüzde 76,1 oranında evleneceği kişiyle almak istemekle birlikte anne-babalarının da onayını almayı düşünmektedirler. Gerek bu çalışmanın bu sonucu ve gerekse yapılan diğer çalışmaların sonuçları, kadınların kendi adına karar vermesi

toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlama adına pozitif bir adım ve değer olarak düşünebiliriz.

Kadın öğrencilerin beşte ikisi evlenecekleri erkek partneri ile aralarında ekonomik açıdan bir denkliğin olması gerektiğini, beşte ikisi ekek partnerinin daha zengin olması gerektiğini ve beşte biri ise kadının daha zengin olması gerektiğini vurgulamıştır. Erkek öğrencilerin ise beşte biri denk olmalıdır, yarısından fazlası eşlerden hangisinin zengin olduğu fark etmez, beşte birine yakını erkek daha zengin olmalıdır ve çok minimum bir orandaki erkekler kadının daha zengin olması gerektiğini belirtmiştir. Buna göre, kadın öğrencilerin yarısına yakını erkek partnerlerinin kendilerinden daha zengin olması gerektiğini, erkeklerin ise yarısından fazlasının bu durumun cinsiyet açısından fark etmediğini ortaya koymaktadır. Ceylan (1994) çalışmasında; öğrencilerin yüzde 64.3'ü partnerler arasında ekonomik farkın önemli olmadığını, yüzde 22.1'i denk olmalı, yüzde 6.5'i erkek daha zengin olmalı cevabını vermiştir. Yani, kadınlar evlilik sürecinde erkek partnerlerini halen bir güvence aracı olarak görmüş olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu, geleneksel ataerkil toplumsal yapının toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin etkisinin varlığını halen sürdürdüğünün bir kanıtı olarak karşımıza çıkan bir durumdur. Ayrıca, kadınların sadece beşte biri kadın daha zengin olmalıdır yanıtı da bunun bir kanıtı olarak karşımıza çıkmaktadır. Erkekler açısından ise kadın veya erkeğin hangisinin zengin olduğunun önemli olmadığını ortaya koymaktadır.

Kadın öğrencilerin dörtte üçü, evlenecek kişiler arasında öğrenim düzeyinin denk olması gerektiğini, erkeklerin öğrenim düzeyi daha yüksek olmalıdır diyenlerin oranı, kadınların daha yüksek olmalıdır diyenlerin oranından daha yüksek çıkmıştır. Yani kadınlar öğrenim düzeyi açısından bile düzeylerinin daha yüksek olması gerektiği konusunda tereddütlü davrandıklarını ortaya koymaktadır. Kadınlar halen erkek egemenliğe karşı kendi egemenlik isteklerini tam olarak ortaya koyamamaktadırlar. Ayrıca, bu durum kadınların erkek partnerleri ile öğrenim açısından eşitliği sağlama adına da denk olmalıdır yanıtını vermiş de olabilirler. Ondaş (2007) yaptığı çalışmaya katılan kadın öğrencilerin yüzde 96 'sı evlilikte kadının daha yüksek eğitilmiş olması gerektiğini, Başay (2015)'ın çalışmasında ise; öğrencilere göre, eğitim düzeylerinin denkliliği" özelliğini erkeklerin 13. sırada, kadınların ise 10. sırada tercih ettiği ortaya koymuştur.

Erkek öğrencilerin yarısından az fazlası eğitimin düzeyinin kadın ve erkek partnerler açısından bir denkliği savunmakta, beşte iki ikisine yakını farketmez yanıtı verirken, çok az bir oranı erkek daha yüksek olmalıdır yanıtı vermiştir. Kadın öğrenciler partnerler arasında daha fazla oranda öğrenim düzeyi denkliğini savunurken, erkeklerin önemli bir kısmı için bu denkleğin önemli olmadığı görülmektedir. Geleneksel açıdan baktığımızda, toplumsal yapımızda erkelerin öğrenim düzeylerinin evlenecekleri kadınların düzeylerinden farklı olup olmamasının pek fazla etkili olmadığını görmekteyiz. Ancak, öğrenim düzeyi yüksek olan kadınların evlenecekleri erkeklerin öğrenim düzeyinin daha düşük olmasını istemediklerini de ortaya koymaktadır.

Kadın öğrencilerin yarısından fazlasının evlenecekleri erkek partnerleri ile aralarında yakın ideolojik bir görüş olabileceğini, beşte biri oranına yakını mutlaka aynı görüşte olması gerektiğini, diğer önemli bir kısmı için bu durumun önemli olmadığı ve çok düşük bir oranda ise zıt görüşte olabileceğini vurgulamışlardır. Buna göre, kadın öğrencilerin büyük çoğunluğu için evlenecekleri erkeklerin ideolojik görüşleri ile kendilerinin aynı veya yakın olması gerektiğini ortaya koymaktadır. Erkek öğrenciler için de bu durum benzerlik göstermektedir. Yani, bireyler evlenecekleri partnerleri ile kendileri arasında ideolojik benzerlik veya yakınlığın olmasının daha çok tercih edildiğini ortaya koymaktadır. Durmazkul (1991) ve Ceylan (1994)'nın çalışmalarında "politik/siyasi görüş benzerliği" özelliği, "ideoloji benzerliği" biçiminde ele alınmış ve bu maddenin katılımcılar tarafından önemli görüldüğü, Efe (2013)'nin çalışmasında; araştırmaya katılan öğrencilerin yüzde 70.6 potansiyel eşin politik düşüncesinin kendisinininki ile aynı olmasını tercih ederken, yüzde 29.4'ü bunun kendileri için önemli olmadığını belirtmiştir.

Kadın öğrencilerin yarısından fazlası evlenecekleri erkek partnerlerinin kendileri ile aynı dini inanca sahip olması gerektiğini, dörtte biri oranında ise aynı dini görüşe sahip olup olmamasının önemli olmadığını ve kayda değer bir bölümü için de farklı bir dini inanca sahip olabileceği belirtilmiştir. Erkeklerin ise yaklaşık beşte ikisine yakını evlenecekleri kadın partnerinin kendisi ile aynı inanca sahip olması gerektiğini, beşte ikisinden fazlası için bunun önemli olmadığı ve beşte biri oranında ise farklı bir dini inanca sahip bir kadın ile evlenebileceğini vurgulamıştır.

Marmara üniversitesi öğrencilerinin beşte üçü evlenmeyi düşündüğü partneri ile dini inançlarının aynı olması gerektiğini, beşte birinden fazlası bu durumun kendileri için

önemli olmadığını ve düşük bir oranı ise farklı bir inanca sahip biri ile evlenmeyeceğini; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin yarısından fazlası için bunun aynı olmak zorunda olmadığı, yaklaşık üçte biri evlenecekleri partnerlerinin kendileri ile aynı dini inanca sahip olması gerektiğini belirtmiştir.

Ceylan (1994)'nın yaptığı çalışmada; Öğrencilerin yüzde 68.9'u dini inançları aynı olmalı, yüzde 22.7'si inanç önemli değil, yüzde 6.5'i dini inançları farklı olabilir ve kadın öğrencilerin yüzde 76.4'ü, erkek öğrencilerin yüzde 62.2'si aynı olmalı yanıtı vermiştir. Köroğlu (2013); kadın öğrenciler için evlenecekleri erkeklerin kendileri aynı dini inanca sahip olması durumunun erkeklere göre biraz daha fazla önemsendiğini ortaya koymuştur. Kadınların dini evlenecekleri partnerleri ile aynı dini inanca sahip olma konusunda kararlı oldukları erkeklerin ise evlenecekleri partnerlerinin kendileri ile aynı dini inanca sahip olması gerektiği konusunda esnek oldukları ve farklı bir dini inanca sahip kadınla eğlenebilecekleri ortaya çıkmıştır. Bu durum, erkekler için evlilikte dini inancın aynı olmasının o kadar da fazla önemli olmadığını ve bunu önemsemediklerini ortaya koymaktadır.

Kadın öğrencilerin beşte üçüne yakını evlenecekleri erkek partnerlerinin kendilerinden yaş olarak daha büyük olması gerektiğini, beşte biri oranında kişi için yaş farkının önemli olmadığı ve diğerleri için ise yaşlarının denk olması gerektiğini belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin beşte ikisine yakını erkeklerin kadınlardan yaş olarak daha büyük olması gerektiğini, beşte biri oranında yaşların denk olması ve diğerleri için ise yaş farkının önemli olmadığını göstermektedir. Kadınlar tercihen evlenecekleri erkeklerin kendilerinden yaş olarak daha büyük olmasını tercih ederken erkeklerin de bu durumu aynı olarak gördükleri, ancak kadınların bunu daha yüksek düzeyde tercih ettikleri görülmektedir.

Ceylan (1994)'nın çalışmasında; eşlerin yaşları konusunda kadın öğrencilerin yüzde 5.6'sı, erkek öğrencilerin yüzde 2.4'ü aynı olmalı, kadın öğrencilerin yüzde 41.7'si, erkek öğrencilerin yüzde 41.5'i erkek daha büyük olmalı, kadın öğrencilerin yüzde 47.2'si, erkek öğrencilerin yüzde 42.7'si yakın olmalı, kadın öğrencilerin yüzde 5.6'sı, erkek öğrencilerin yüzde 13.4'ü önemli değil cevabını vermiştir. Türkaslan (2007)'nin çalışmasına katılan kadın öğrencilerin yüzde 47,2'si evleneceğim kişi benden büyük olmalı, erkeklerin ise yüzde 46,8'i benden küçük veya benimle aynı yaşta olmalı görüşündedir. Erkeklerin önemli bir kısmı için yaş farkının önemli olmadığı da

görülmektedir. Erkek ve kadınların fizyolojik ve biyolojik yapılarının farklı olması veya ağırlıklı olarak toplumsal cinsiyet bağlamında oluşturulan ve erkelerin yaş açısından mutlaka kadınlardan daha büyük olmalıdır anlayışının neden olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca, örneğin, toplumsal açıdan konuyu ele aldığımızda erkeklerin genel de kendilerinden yaş olarak daha genç birileri ile evlilik yapmayı düşündükleri ve bunun cinsellik performansı ile daha çok tercih edildiği görülmektedir. Bir kadın kendinden daha küçük bir erkekle evlendiğinde ayıplanmakta ve hoş karşılanmamaktadır. Örneğin, sosyal medyada sürekli olarak gündeme gelen ve bir kadın aktristin kendisinden yaş olarak küçük olan başka bir aktör ile evliliği sürekli olarak eleştirilmekte, ayıplanmakta ve hatta hakaretlere varan paylaşımlar yapıldığı görülmektedir. Bunun vb. toplumsal baskılar nedeni ile kadınların daha çok kendilerinden yaş olarak büyük olan erkek ile evlenmeyi tercih etmek zorunda bıraktığını ortaya koymaktadır.

Kadın öğrencilerin büyük çoğunluğu evlilik sürecinde evin yönetiminin kadın ve erkeğin ortak paylaşımı ile yürütülmesi gerektiğini, düşük bir oranında ise erkeklerin yönetimi ile yürütülmesi gerektiği ve aynı benzer oranda ise kadınların yönetiminde yürütülmesi gerektiğini belirtmiştir. Erkeklere göre ise yarıdan fazlası her iki eşin de evin reisi olabileceğini, önemli bir kısmı ise erkeklerin evin reisi olması gerektiğini vurgularken, hiçbir erkek evin reisi tek başına kadın olmalıdır yanıtını vermemiştir.

Geleneksel Türk toplumsal yapısında erkeklerin halen evin reisi konumunu sağlam olarak koruduğu görülmektedir. Kadınların çok düşük bir oranı evin reisi kadın olmalıdır yanıtı verirken bunun iki katı oranında erkeğe evin reisi erkek olmalıdır yanıtını vermiştir. Erkelerin halen bu statülerini kaybetmek istemediklerini ortaya koyan önemli bir bulgudur. Tabiki mesleki açıdan konuyu ele aldığımızda aile sistemi içerisinde reislik sistemi tercih edilen bir durum değildir. Bunun yerine kararların demokratik olarak tartışıldığı ve eşlerin ve varsa çocukların da dahil olduğu tartışmalar sonucunda birlikte kararların alınmasıdır. Aksi halde aile sisteminde tek kişi yönetimi aile sistemini olumsuz etkilemektedir. Evlilik öncesi süreçte, kadın ve erkelerin bakış açılarının demokratik tutumu esas alan bir eş ilişkisinin tercih edilmesidir. Ancak, araştırmaya katılan öğrencilerin de toplumsal yapımızın bir parçası olduğu göz önünde bulundurulduğunda toplumsal yapımızdaki eş ilişkisindeki olumsuzlukların, eşitsizliklerin devam etmesi nedeniyle onların da bu yapıya karşı bir tavır içinde

olmalarının hemen o kadar kolay olmadığı söylenebilir. Ancak, çalışmaya katılan kadınların çoğunluğunun ve erkeklerin yarısından az fazlasının evin yönetiminin ortak yürütülmesi gerektiğine ilişkin tutumlarının da toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlama adına değerli ve pozitif bir durum olduğu da göz önünde bulundurulmalıdır.

Kadın öğrencilerin tamamına yakını evlendikten sonra eşinin ailesi ile aynı evde yaşayabileceğini, ancak erkeklerin büyük çoğunluğu ise bu durumun tam tersi bir durum ortaya koymuşlardır. Yani kadınların aksine erkekler eşlerinin aileleri ile aynı evde birlikte yaşamak istememektedir. Ayrıca, kadın öğrencilerin eşinin ailesi birlikte oturmanın olumlu etkisinin olup olamayacağı konusunda kararsız kalırken, beşte ikisine yakını bunun ilişkilerinin olumlu etkileyeceğini ve beşte birine yakını ise olumsuz etkileyeceğini belirtmiştir. Erkeklerin ise eşinin kendi ailesi ile birlikte oturmasının ilişkilerini olumlu etkilediğini, beşte ikisine yakını ise fark etmediğini ve diğer kısmı ise olumsuz etkileyeceğini belirtmiştir. Ceylan (1994)'ın çalışmasına katılan kadın öğrencilerin yüzde 69.4'ü eşin ailesi ile oturmak istemezken, erkek öğrencilerin yüzde 84.1'i eşinin ailesi ile oturmak istemediğini belirtmiştir. Erkeklerin büyük çoğunluğunun eşlerinin ailesi ile birlikte aynı evde yaşamayı istemez iken eşlerinin kendi aileleri ile yaşamasının ilişkilerine olumlu etki yaratacağını söylemesi ise saptanan çarpıcı bir sonuçtur. Oysa kadınları tamamına yakını eşlerinin aileleri ile birlikte aynı evde yaşayabileceğini belirtmektedir. Geleneksel yapımızda, kadın evlilik sonrası süreçte genelde kadın erkeğin evinde ailesi ile birlikte yaşamaya başlar ve bu durum gayet olağan ve normal olarak karşılanır. Oysa, evlilik sonrası süreçte eşinin ailesinin yanında onlarla birlikte yaşayamaya başlayan erkekler dışlanır, bu durum hoş görülmez ve zaman zaman da ayıplanır. Bu durumda olan erkekleri ve bu durumu değersizleştirmek için içgüveyi etiketi yapıştırılır. Bu durum ile ilgili toplumsal yapımızda toplumsal olarak türetilen deyimler ve atasözleri dahi mevcuttur. Bunu derin bir arkaik kökeni olduğu yapılan çalışmalar ortaya koymaktadır.

Kadınların beşte ikisinden fazlası evliliğin mesleki ve toplumsal kariyerlerinin üzerinde herhangi bir etkisinin olmayacağını, beşte ikisine yakını ise evliliğin kariyerlerini olumlu etkileyeceğini ve diğer bölümü ise evliliklerinin kariyerlerini olumsuz etkileyeceğini belirtmiştir. Erkek öğrencilerin yarısına yakını ise evliliklerinin kariyerlerini olumlu etkileyeceğini, önemli bir kısmı ise herhangi bir etkisinin olmayacağını ve diğer bölümü ise kariyerlerini olumsuz etkileyeceğini vurgulamıştır.

Genel olarak kadın ve erkek öğrencilerin evliliğin kariyerlerini olumlu etkileyeceğini düşündükleri ortaya çıkmaktadır. Bu durum, kadın ve erkekler açısından evliliğin kariyerin önünde bir engel olmadığına da bir göstergesi olarak görülmektedir. Yani, kadın ve erkekler için evlilik kariyerlerinin önünde bir engel olarak görülmemektedir.

Kadın öğrencilerin büyük çoğunluğu erkek partnerleri ile evlilik öncesi flörtü onaylamakta, çok küçük bir oranı karşı çıkmakta ve yarısından fazlası flört ettiği erkek ile evlenmeyi düşünmekte, beşte ikisine yakını kararsız kalmakta ve diğer küçük bir oranı ise evlenmeyi düşünmediğini vurgulamıştır. Erkeklerin de aynı benzer oranlarda bu soruyu yanıtladıkları görülmektedir. Marmara Üniversitesi öğrencilerinin beşte dördü evlilik öncesi flörtü onaylamakta, çok düşük bir oranı ise karşı çıkmakta veya kararsız kalmakta; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin tamamına yakını evlilik öncesi flörtü karşı olmadığı ve onayladığı belirlenmiştir.

Ondaş (2007)'in çalışmasında; öğrenciler “evlilik öncesi flört dönemi olmalı” görüşüne yüksek oranda katıldıkları belirlenmiştir. Geleneksel yapımızda flört pek fazla istenen bir durum değildir. Ancak, üniversite öğrencilerinin bulundukları ortamın doğası gereği de flört etme olanağına daha çok sahip olabilmektedirler. Ayrıca, flört döneminde partnerler birbirlerini tanıma fırsatı da bulabilmektedirler. Kimileri için flört evliliğin başlangıç aşaması olarak görülürken kimileri için ise sadece tanışma, birbirini tanıma ve ancak bu sürecin sonunda evliliğin gerçekleşebileceği bir durum olarak algılanabilmektedir. Gençlik dönemi, aşk, cinsellik, duygusallığın en dalgalı ve yoğun olduğu ve yaşandığı bir dönemdir. Ayrıca, karşı cinsle ilişki kurma, onu tanıma, duygusal ve cinsel bazı gereksinimleri karşılama gereksinimleri de flörtü başlatabilmektedir. Kadın ve erkek öğrenciler flörtü onaylarken, flört ettikleri partnerleri ile illaki evlenmek zorundaymış gibi hissetmedikleri de görülmektedir. Doğal olarak flörtün mutlak surette evlilikle sonuçlanmalı anlayışının da geçersiz olduğunu bu durum ortaya koymaktadır.

Kadın öğrencilerin, dörtte biri oranında evlilik öncesinde erkek partnerleri ile cinsel ilişkiye girmeyi onaylamakta, yarısından fazlası ise karşı çıkmakta ve diğer kısmı ise kararsız kalmaktadır. Erkeklerin ise yarısına yakını evlilik öncesinde kadın partnerleri ile cinsel ilişkiye girmeyi onaylamakta, beşte birinden az fazlası karşı çıkmakta ve beşte biri ise kararsız kalmaktadır. Evlilik öncesi cinsel ilişkiye girmeyi erkekler daha fazla oranda onaylamakta iken kadınların dörtte biri bu durumu onaylamaktadır.

Marmara Üniversitesi öğrencilerinin beşte biri evlenmeden önce evlenmeyi düşündüğü partneri ile cinsel ilişkiye girmeyi onaylamakta, beşte üçü karşı çıkmakta ve diğer bölümü ise kararsız kalmakta; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin beşte üçü evlenmeden önce evlenmeyi düşündükleri partnerleri ile cinsel ilişkiye girmeyi onaylamak, beşte biri karşı çıkmakta ve diğer bölümü ise kararsız kalmaktadır. Marmara Üniversitesi öğrencilerinin beşte üçü evlilik ilişkisi dışındaki cinsel ilişkiye karşı çıkmamakta, beşte biri oranında onaylamakta ve diğer bölümü ise kararsız kalmakta; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin beşte üçü tam tersine evlilik sistemi dışındaki cinsel ilişkiye karşı çıkmamakta, beşte biri oranında karşı çıkmakta ve diğer bölümü ise kararsız kalmaktadır.

Ceylan (1994)'nın çalışmasına katılan öğrencilerin, evlilik öncesinde partnerleri ile cinsel ilişkide bulunma konusunda tüm öğrencilerin yüzde 65.0'ı onaylıyorum, yüzde 27.9'u onaylamıyorum cevabını vermiştir. Evlilikten önce cinsel ilişkiyi onaylayan kadın öğrencilerin oranı yüzde 11.1 iken erkek öğrencilerin oranı yüzde 42.7 bulunmuştur. Ondaş (2007)'in çalışmasında ise; öğrenciler “evlilik öncesi flört dönemi olmalı” görüşüne yüksek oranda katıldıkları görülmüştür. Fakat “evlilik öncesi cinsel birliktelik olmalı” yargısına yüksek oranda katılmadıkları saptanmıştır.

Bu sonuçlara göre, evlilik öncesinde partnerlerin cinsel ilişkiye girmesini en fazla oranda erkek öğrenciler onaylamaktadır. Flört ile birlikte partnerler birbirleri tanımakta, geleneksel kız bulma, isteme vb. ritüeller değişmekte ve aynı zamanda beraberinde de sonucu travmatik olabilecek duygusal ayrılıklara, cinsel beraberliklere ve hatta hamilelikle sonuçlanabilen birlikteliklerin sonucunda ortada yalnız kalan kadınların olduğu da görülmektedir. Bu süreçte en fazla kadın partnerler zarar görmektedir. Erkek cinselliği normal karşılanırken, kadın cinselliği ise anormal olarak karşılanmakta, kadın damgalanmakta ve çışitli olumsuz etiketlenmelerle karşı karşıya kalabilmektedirler. Bu nedenle kadın katılımcılar evlilik öncesinde cinsel ilişkiye girmeyi doğal olarak onaylamadığı düşünülmektedir.

Kadın öğrencilerin yarısından fazlası için evlenmeden evlilik sürecinde erkek partnerlerinin cinsel ilişkiye hiç girmemiş olmasını yani, bakir olmasını tercih ederken, diğer yarına yakını için bu durumun önemli olmadığı, buna karşın erkelerin de benzer

görüşte oldukları görülmektedir. Yani, çalışmaya katılan kadın ve erkek öğrencilerin yarısından fazlası için evlilik öncesinde partlerinin hiç cinsel ilişkiye girmemiş olmasını tercih etmektedir.

Kadınların yarısından fazlası evlilikte dini ve resmi nikanın birlikte olmasını istemekte, sadece resmi nikah ve dini nikah isteyenlerin oranı ise çok düşük çıkmıştır. Erkekler için de benzer tercihlerin ortaya çıktığı görülmektedir. Yasal olarak bütün evliliklerin resmi nikahla olması bir zorunluluktur. Ancak, geleneksel yapıda sadece dini nikahın yapıldığı ve resmi olarak kayıtlara geçmeyen çocuk ve yetişkin evliliklerin de olduğu düşünüldüğünde bu oranın düşük çıkmasının olumlu bir sonuç olarak algılayabiliriz. Resmi nihakla birlikte dini nikahın tercih edilmesi de dini inançlarımızdan kaynaklanmaktadır.

Kadın ve erkek öğrencilerin dörtte üçü kız isteme törenlerini gerekli bulurken diğer dörtte biri ise gereksiz bulmaktadır. Kız isteme törenleri geleneksel olarak ritüel haline gelmiş önemli bir olgudur. Bu durum, hem kadınların hem de erkeklerin kız isteme törenlerinden vazgeçemedikelerini ortaya koymaktadır. Erkek ve kadın öğrencilerin çoğunluğu aynı görüşle evlenme teklifinin erkeler tarafından yapılması gerektiği konusunda hemfikirdirler.

Kadın öğrencilerin evlenmeyi düşündükleri erkek partnerlerinin mesleklerinin tercihinde ilk sırada mühendisleri ve ardından doktor ve öğretmenleri tercih ederken, mesleğim önemli olamdığını ifade edenlerin oranı da yüksek bulunmuştur. Ondaş (2007) çalışmasında, kadınların evleneceği kişinin iyi bir meslek sahibi olması (yüzde89.4), bağımsız kendi geliri olması (yüzde89.0) gerektiğini ortaya koymuştur. Erkeklerin ise daha çok öğretmen ve doktor mesleği olan kadınlarla evlenmeyi tercih etmektedir. Kadınların, mühendis ve doktor gibi meslekleri ön planda tutmasının geleneksel alt yapısından kaynaklanmaktadır. Bu mselekler, toplumsal olarak yüksek değer atfedilen meslekler olarak görülmekte ve bu meslekteki erkelerle evlenilmesi halinde ekonomik olarak sorunlar yaşanmayacağı, toplumsal statülerinin yükseleceği beklentilerinden kaynaklanmaktadır. Hatta bu durumu açıklayan kızları için (ne mühendisler ve doktorlar kızmızı istedi de biz vermedik) gibi klişe haline gelmiş söylentiler de vardır. Erkekler ise daha çok öğretmen mesleğini birinci sırada tercih

etmektedir. Öğretmenlik mesleğinin çalışma prensipleri açısından daha esnek ve rahat olması, yaz tatilin olması gibi nedenlerden dolayı erkekler tarafından tercih edildiği düşünülmektedir.

Kadın ve erkek öğrencilerin yarısına yakını evlilik sürecinde ortalama 2 çocuğa sahip olmayı tercih etmektedir. Ceylan (1994)'nın çalışmasına katılan öğrencilerin, yüzde 45.5'i 2 çocuk, yüzde 37.6'sı 3 çocuk, yüzde 11'i 4 çocuk sahibi olmak istemekte, Bacanlı (2010)'nın çalışmasında ise, erkekler kızlardan (sayı olarak) daha çok çocuk sahibi olmak istemekte, Mutlu (2004)'nın çalışmasına katılan öğrencilerin yüzde 43.9'u 3-4 çocuk , yüzde 34.4'ü 1-2 çocuk, Süleymanov (2009) Azerbaycan'da yaptığı çalışmaya katılan erkeklerin yüzde 42'i çocuk, yüzde 33'i 3 çocuk, kız öğrencilerin yarısı (yüzde 50) 2 çocuk ve yüzde 28'i ise 3 çocuk istediklerini belirtmişlerdir. Dört ve daha çok çocuk isteyen katılımcılar arasında ise esasen erkek öğrenciler çoğunluğu oluşturmaktadır (Suleymanov 2009). Bu durum geleneksel geniş aile tipinin yerini çekirdek ailey bıraktığının da göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Toplumsal değişim ve yaşam zorlukları nedeniyle çocuk bakımının fiziksel, mental ve ekonomik açıdan zorlayıcı ve yorucu olması, kentsel alanlarda çalışan eşlerin zaman, trafik vb. Sorunları nedeniyle daha az çocuk yapmanın tercih edildiği düşünülmektedir.

Kadın öğrencilerin dörtte biri sanal ortamda (Facebook, twitter, mail grupları, instagram, tumblr, blogspot vs) tanıştığı kişi ile evlenebileceğini, yarısına yakını evlenmeyeceğini ve diğer geri kalanı ise kararsız olduğu, erkek öğrencilerin ise dörtte biri evlenebileceğini, yarısına yakını kararsız olduğunu ve üçte birine yakını ise evlenmeyeceğini belirtmiştir. Türkarlan (2007)'ın yaptığı araştırmada gençlerin yüzde 56,5'i sanal ortamdan evliliği onaylamakta ancak; yüzde 20,3'ü sanal ortamdan tanıştığı biriyle evlenebileceğini ifade ederken yüzde 20'si fikrim yok, yani duruma göre olabilir şeklinde görüş beyan ederlerken yüzde 60'ı hayır sanal ortamdan tanıştığım biriyle evlenmem şeklinde yanıtlamıştır. Kızlar, daha yüksek oranlarda hayır derken, erkekler daha yüksek oranda evet demektedir (Türkarlan 2007). Türkarlan (2007) ve bu çalışmanın bu sonucuna göre, erkeklerin sanal ortamdaki evlilik ile ilgili programları daha fazla onaylamakta ancak, bu vasıta ile bir evlilik yapmayı düşünmemekte oldukları görülmektedir. Erkekler sosyal ortamlarda tanıştıkları kadın partnerler ile evlenmeyi kadın öğrencilere göre daha az istemektedir. Bu durum, erkeklerin bu tip sanal

ortamlardaki ilişkileri evliliğe dönüştürme isteklerinde olmadıklarını ortaya koymaktadır. Kadınların da en az erkekler kadar bu sanal ortamları kullandıkları bilinen bir gerçektir.

Kadın öğrencilerin yarısından fazlası evlenmeyi düşündükleri erkek partnerlerinin sosyal paylaşım sitelerinde paylaşımda bulunmalarını onaylarken, benzer oranda erkelede aynı durumu onaylamaktadır. Dolayısıyla her iki partner de evlenmeyi düşündükleri partnerlerinin sosyal medyadaki paylaşımlarına karşı çıkmamakta ve bu durumu normal olarak gördüklerini göstermektedir. Ayrıca kadın ve erkek öğrencilerinin tamamına yakının televizyonlardaki evlilik programlarına katılmayı düşünmediklerini ortaya koymaktadır. Kadın ve erkek öğrencilerin dörtte üçü evlilik programları aracılığıyla yapılan evliliklere karşı olduğunu beyan etmiştir. Yani, kadın ve erkek öğrenciler bu tip evliliklere karşı oldukları görülmektedir.

Kadın öğrencilerin üçte biri eşcinsel evlilikleri onaylamakta, yarısına yakını karşı çıkmakta, üçte birinden daha azı ise kararsız kalmakta ve erkek öğrencilerin de üçte biri eşcinsel evlilikleri onaylamakta, yarısından fazlası karşı çıkmakta ve küçük bir bölümü ise kararsız kalmıştır. Marmara Üniversitesi öğrencilerinin çoğunluğu eşcinsel evliliğe karşı olduğunu, belirtirken; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin çoğunluğu ise eşcinsel evliliklere karşı olmadıklarını belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin eşcinsel evlilikleri daha fazla reddettikleri görülmektedir. Ülkemizde eşcinsel evlilikler yasal olarak yasaktır. Kültürel, sosyal ve inanç açısından eşcinsellik toplumumuzda sapkınlık olarak algılanmaktadır. Bu nedenle karşı çıkma oranları yüksek çıkmıştır.

Kadın öğrencilerin küçük bir oranı evlenmeden önce yapılan evlilik sözleşmesi onaylamakta, yarısından fazlası karşı çıkmakta, üçte biri oranında ise kararsız kalmakta; erkek öğrencilerin beşte biri onaylamakta, çoğunluğu karşı çıkmakta ve beşte biri oranında ise kararsız kalmaktadır. Ayrıca, kadın öğrencilerin çoğunluğu evlilik sözleşmesinin eşler arasındaki güveni olumlu etkilediğini belirtirken az bir oranı olumsuz etkilediğini ve erkek öğrencilerin de benzer oranlarda soruyu yanıtladıkları belirlenmiştir. Evlilik öncesinde yapılan evlilik sözleşmeleri boşanma gerçekleşmesi halinde her iki tarafı da korumak amaçlı yapılan bir uygulama olarak düşünülmektedir. Yasal olarak evlilik sürecinde birlikte edinilen tüm menkul ve gayri menkul kıymetler

boşanma halinde eşit olara bölüşülür. Ancak, evlilik sözleşmesi yapılmış ise bu sözleşme hükümleri de geçerli olur. Bu uygulama gittikçe de yaygınlaşmaya başladığını görmekteyiz. Evlilik, güven ve sevgi temelli bir birleşme, biraraya gelme ve birlikte birbirinin gereksinimlerini karşılama durumudur. Eşler bu konuda tereddütleri varsa, evlilik sözleşmesini yaparak kendilerini güvenceye alma gereksiniminde kaynaklandığı düşünülmektedir.

Kadın öğrencilerin yarısı kendisinden farklı etnik kökenden olan bir erkek ile evlenebileceğini, beşte biri oranında evlenemeyeceğini, beşte biri oranında ise bu konuda kararsız olduğu; erkek öğrencilerin ise büyük çoğunluğu kendisinden farklı etnik kökenden olan bir kadınla evlenebileceğini, ve çok az bir oranda karşı çıkmaktadır.

Marmara Üniversitesi öğrencilerinin yarısından fazlası kendisinden farklı etnik kökenden olan bir kişi ile evlenebileceğini, beşte biri oranında evlenemeyeceğini ve diğer bölümü ise kararsız olduğunu; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin dörtte üçü kendisinden farklı etnik kökenden olan bir kişi ile evlenebileceğini ve çok az bir oranda da bu duruma karşı çıktığı belirlenmiştir.

Azerbaycan’da “Evlenilecek eşin sizinle aynı milliyetden olması önemlidir mi?” sorusuna deneklerin yüzde 62 “ önemlidir” derken, yüzde38’i ise “önemli değil” cevabını vermişlerdir (Süleymanov, 2009). Efe (2013)’nin çalışmasına katılan öğrencilerin yarıya yakını için evlenecekleri partnerlerinin kendileri ile aynı etnik kökenden gelmesi gerektiği, Türkaslan ve Yurtkuran (2007) yaptıkları çalışmaya katılan öğrencilerin yüzde 38’ i için evlenilecek eşin aynı etnik kökenden olması gerektiği, kız öğrenciler yüzde 41.9’u ve için erkek öğrencilerin yüzde 34.8’i için evlenecekleri eşlerinin kendileri ile aynı etnik kökenden gelmesi gerektiğini ortaya koymuştur. Türkaslan ve Yurtkur (2007) çalışması ve bu çalışmanın bu sonucuna göre, kendisinden farklı etnik kökenden olan biri ile evlenme konusunda erkekler daha olumlu düşünürken kadınların bu konuda daha tutucu oldukları görülmektedir. Ülkemiz gibi çoklu bir etnisite yapılı bir ortamda bu durumun bu şekilde algılanmasının farklı bir çok nedeni olabilir.

Kadın ve erkek öğrencilerin büyük çoğunluğu akraba evliliğini onaylamamaktadır. Ceyla (1994)'nın yaptığı çalışmaya katılan öğrencilerin, yüzde 78'i akraba evliliğini düşünmeyeceği, yüzde 15.6'sı düşünebileceğini, Ondaş (2007) yaptığı çalışmada eşlerden birinin yakın akraba olması kızların yüzde 82.0'ı tarafından, erkeklerin ise yüzde 73.5'i tarafından evliliğe engel bir durum olarak görülmüştür. Yani kadın ve erkek öğrencilerin yakın akraba evliliklerini istemedikleri görülmektedir. Bu durum ülkemizdeki akraba evliliklerinin oranının da düştüğünü göstermektedir. Akraba evliliklerinin azalması, bu durumun yarattığı sağlık, sosyal ve ruhsal boyuttaki olumsuz etkilerinin de azalacağını göstermektedir. Dolayısıyla bu pozitif bir gelişme olarak algılanmalıdır.

Kadın öğrencilerin dörtte biri engeli olan bir erkek ile evlenemeyeceğini, dörtte birinden fazlası ise evlenebileceğini ve geri kalan çoğunluğun ise bu durum karşısında kararsız olduğu; erkek öğrencilerin de aynı benzer oranlarda bu duruma ilişkin yanıtlar verdikleri belirlenmiştir. Ayrıca, kadın öğrencilerin çoğunluğu evlenmeyi düşündüğü erkeğin sonradan engelli hale gelmesi veya kronik hastalık teşhisi alması halinde onunla evlenmeyi düşünmekte, dörtte biri oranında ise kararsız kalmakta ve çok düşük bir düzeyde ise karşı çıkmakta; erkek öğrencilerin de benzer yanıtlar verdikleri saptanmıştır.

Kadın öğrencilerin dörtte biri hiç evlenmemiş bir kadın olarak daha önce evlilik yapmış dul bir erkek ile evlenebileceğini, dörtte ikisine yakını evlenmeyeceğini, ve diğer önemli bölümü ise kararsız kaldığı ve erkeklerin de benzer yanıtlar verdiği saptanmıştır. Ondaş (2007)'ın çalışmasına katılan öğrenciler evlecekleri partnerlerinin daha önce hiç evlenmemiş olmasını yani bakir ya da bakire olmasını istediklerini yüksek oranda belirtmişlerdir.

Marmara Üniversitesi öğrencilerinin yaklaşık üçte ikisi için evlenme sürecinde bekaretin önemli olduğu, üçte biri oranında ise bu durumun önemli olmadığı; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin üçte ikisi ise evlenmeden önce partnerinin bekaretinin kendileri için önemli olmadığı ve üçte biri oranında öğrenci için ise bekaretin önemli olduğu saptanan önemli bir sonuçtur. Bu sonuca göre, Bahçeşehir Üniversitesi öğrencileri bekaret konusunda daha esnek oldukları ve bu durumun onlar

için önemli olmadığını ve bu durumun Marmamara niversitesi ğrencileri için ise tam tersine olduğu görülmektedir. Bu durumun bu niversite ğrencilerinin sosyoekonomik düzeylerinin farklı olması, kültürel farklılıklar, yetişme tarzları gibi durumların etkili olduğu düşünülmektedir.

6. ÖNERİLER

Yapılan bu çalışmadan elde edilen sonuçlar yola çıkarak aşağıda birtakım önerilerde bulunulmuştur.

Gerek üniversiteler gerek aileyi güçlendirmeye yönelik çalışmalar yürüten kuruluşlar evlilik ve aile konularında gençlere yönelik bilinçlendirici eğitim faaliyetleri yürütmelidir.

Evlilik öncesi danışmanlık faaliyetleri arttırılmalıdır.

Aile, evlilik ve eş seçimi ile ilgili konular ders içeriklerine eklenilmelidir.

Evlilik, aile ve cinsel hayatla ilgili doğru ve gerçekçi bilgiler içeren kitap, dergi, tv programları gibi basın yayın organları arttırılmalıdır.

Daha kapsamlı ve Türkiye'nin tüm bölgelerini temsil edebilecek nitelikte bir genç örneklem grubunun yer aldığı bir çalışma ile tekrar evlilik ve aile ile ilgili fikirler alınmalı, bu doğrultuda yeni uygulamalar ve politikalar geliştirilmelidir.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- Aile Yılı Özel İhtisas Komisyon Raporları. 1994., Ankara. Başbakanlık Kadın ve Sosyal Hizmetler Müsteşarlığı Yayınları.
- Aktosun, Y. Y., 2007. *Evli misiniz eşli misiniz?*. İstanbul: Timaş Yayıncılık.
- Aydın, M., 2000. *Kurumlar sosyolojisi*. 2. Baskı. Ankara: Vadi Yayınları.
- Aydiner Boylu, A., ve Öztop, H., 2013. *Tek ebeveynli aileler sorunlar ve çözüm önerileri*. Sosyoekonomi,1.
- Bahar, H. İ., 2009. *Sosyoloji*. Ankara: Karınca Yayınları.
- Balaman, A. R., 2000. *Evlilik ve akrabalık türleri*. 2. Baskı. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Bilen, M., 2009. *Sağlıklı insan ilişkileri*. 7. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Brown, D.L., 1981. *Auarter cuntury of trends and changes, in the demographic struture of american famillies*. Colorado: The Family In Rual Society. 10.
- Bulut, I., 1990. *Aile değerlendirme ölçeği (ADÖ) el kitabı*. Ankara: Özgüzelış Matbaası.
- Bulut, I., 1993. *Ruh hastalığının aile işlevlerine etkisi*. Ankara: Aile Araştırma Kurumu Yayınları.
- Çağan, K., 2011. “*Ailenin işlevleri*”, *aile sosyolojisi*, 2. Baskı. İstanbul: Açılım Kitap
- Çağan, K., 2011. *Ailenin işlevleri*. Yıldırım, E., & Canatan, K., (Eds.). İstanbul: Açılım Kitap.
- Eşsizoglu, A., Yenilmez, Ç., Güleç, G., ve Yazıcıoğlu, Y., 2012. *Aile yapısı ve ilişkileri*. ss. 2-20, Yenilmez, Ç., (Ed.). Aile ile İlgili Temel Kavramlar. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi,
- Geçtan, E., 1984. *Çağdaş yaşam ve normal dışı davranışlar*. 3.Baskı. Ankara:Maya Yayıncılık.
- Gladding, S.T., 2012. *Aile terapisi tarih kuram ve uygulamaları*. İ., Keklik & İ., Yıldırım (Çev.), Ankara: Türk Psikolojik Danışma ve Yardımlaşma Derneği Yayınları.
- Gökdemir, A. (1985). *Yeni Türk Ansiklopedisi*. Cilt III. İstanbul: Ötüken Yayınları.

- Güçbilmez, E., 1972. *Yeni mahalle ve kayadibi*. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Yayınları. Ankara.
- Günayer Şenel, H., 2011. *Evlilik okulu, eş seçimi kararı*. 7. Baskı. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Ozankaya, Ö., 1996. *Toplumbilim*. 9. Basım. İstanbul: Cem Yayınevi.
- Ozankaya, Ö., 1984. *Temel toplumbilim terimleri sözlüğü*. 3.Basım. Ankara: Savaş Yayınları.
- Özgüven, E. İ., 2010. *Ailede iletişim ve yaşam*. Ankara: PDREM Yayınları.
- Özgüven, İ. E., 1997. *Cinsellik ve cinsel yaşam*. Ankara: PDREM Yayınları.
- Özkalp, E., 1990. *Sosyolojiye Giriş*. Genişletilmiş 4.Baskı. Eskişehir Üniversitesi Yayınları.
- Özügürlü K.,1996. *Evlilik raporu*. 4.Basım. Altın Kitaplar Basımevi.
- Popenoe, D., 1982. *Sociology*. The State University Of New Jersey. 346.
- Sayın, Ö., 1990. *Aile sosyolojisi-ailenin toplumdaki yeri*. İzmir: Ege Üniversitesi Yayınları.
- Şahinkaya, R., 1975. *Psiko-sosyal yönleriyle aile*. Ankara: Kardeş Basımevi.
- Tarhan, N., 2012. *Evlilik psikolojisi*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Turgut, M., & Feyizoğlu, S., 2014. *Türkiye aile yapısı araştırması tespitler öneriler*. İstanbul.
- Türkarıslan, N., & Yurtkuran Demirkan, S. 2007. *Üniversite son sınıf öğrencilerinin evliliğin kuruluşuna ilişkin görüş ve düşünceleri*. Ankara: T.C. Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü.
- Tütengil, C. O., 1978. *Aile ve evlilik araştırması sonuçları*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Sosyoloji Enstitüsü Yayını.
- Yörükoğlu, A., 1987. *Gençlik Çağı*. İstanbul: Özgür Yayınları.
- Zimmerman, C.C., 1964. *Yeni sosyoloji dersleri*, Çev. A. Kurtkan, İstanbul.

Süreli Yayınlar

- Akman, Y., 1992. Hacettepe üniversitesi eğitim fakültesi öğrencilerinin meslek, evlilik ve geleceğe yönelik beklentileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. (7), ss. 125 – 149.
- Aytaç, S. ve Bayram, N., 2001. Üniversite gençliğinin eş ve eş seçimindeki etkin kriterlerinin analitik hiyerarşi süreci ile analizi. *Uludağ Üniversitesi İİBF Dergisi*. 3 (1), s. 97.
- Bacanlı, H., 2001. EĞ seçimi tercihleri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*. 2 (15), ss. 7-16.
- Bener, Ö. ve Bener, Ö., 2013. Gençlerin evlilik ve aile yaşamına ilişkin tutumları, *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 3 (1), ss. 1-16).
- Bozgeyikli, H. ve Toprak E., 2013. Üniversiteli gençlerin eş seçim kriterlerinin sıralama yargılarıyla ölçeklenmesi. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*. 1 (1), ss. 2147- 8473.
- Demircioğlu, H., Tezel Şahin, F., ve Günindi, Y., 2011. Anne babaların görüşlerine göre aile işlevleri. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*. 13 (1), ss. 93-105.
- Gorman-Smith, D., Henry, B. D. & Tolan, P. D., 2004. Exposure to community violence and violence perpetration: the protective effects of family functioning. *Journal Clinical Child and Adolescent Psychology*. 33 (3) pp. 439-449.
- Işık, B. ve Güven, Y., 2007. An investigation of preschool children's family functions: a general outlook on the family from the mother's perspective. *Educational Sciences: Theory and Practice*. 7 (3), ss. 1287–1300.
- Kahraman, Z. ve Ekşi H., 2012 Bir evlilik ve aile hayatı eğitim programının evli kadınlarda evlilik uyumuna ve aile sistemine etkisi. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*. (36) ss. 129-14.
- Kasapkara, A. ve Kasapkara, B., 2013. “20-30 yaş grubu bekar erkeklerin eş seçimine yönelik tutumları ve eşten beklentilerinin bazı demografik değişkenler açısından incelenmesi”. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7 (34), ss.792-800.
- Knox, D., Zusman, M. & Nieves, W., 1997. College students homogamous preferences for a date and mate. *College Student Journal*. (31), pp. 445-448.
- Şafak C. ve Arkar H., 2003 Aile terapisi bağlamında “kendilik”. *Türk Psikoloji Yazıları*. 6 (11-12), ss. 43-52.

- Pehlivan, K., 2006. Psikiyatrik kadın hastalarda evlilik ve ebeveyn olma: bir gözden geçirme. *Düşünen Adam Dergisi*. 19 (3), ss. 143-154.
- Pines, A. M., 2001. The role of gender and culture in romantic attraction. *European Psychologist, Hogrefe and Huber Publishers*. 6 (2), ss.96-102.
- Portes, P. R., Smitha, T. L. & Browna, J. H., 2000. The divorce adjustment inventory-revised validation of a parental report concerning children's post-custody adjustment. *Journal of Divorce & Remarriage* 33 (3&4), pp.93 – 109.
- Süleymanov, A., 2009. Çağdaş türk toplumlarında aile ve evlilik ilişkileri. T.C. *Başbakanlık Aile Ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü Eğitim - Kültür Ve Araştırma Dergisi*. 5 (17)
- Toro-Morn, M. and Sprecher, S. 2003. A cross cultural comparison of mate preferences among university students: the united states vs. the people' s republic of china (PRC). *Journal of Comparative Family Studies*, (34), pp.151-170.
- Uhlenberg, B.M., 1989. "Life skills: how interested are single parents". *Journal of Economics*, 81 (4), pp. 4-9.
- Yıldırım, İ., 2007. Üniversite Öğrencilerinin Eş Seçme Kriterleri, *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*. (3), ss. 15-30.
- Yılmazçoban, M., 2010. Evlilikte çiftleri etkileyen unsurlar ve arkadaşlık ilkeleri. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*. (1), ss. 178-195.

Diğer Yayınlar

- Ar, Ö. F., (2014). Normal gelişim gösteren çocuğa sahip ebeveynler ile otizmlili çocuğa sahip ebeveynlerin evlilik uyumu ve anksiyete düzeylerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Başay, A.C., (2015). Üniversite öğrencilerinin benlik yapısı ev eş seçme kriterleri. *Yüksek Lisans Tezi*. Selçuk Üniversitesi, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Anabilim Dalı.
- Efe, E., (2013). Üniversite öğrencilerinin eş seçme eğilimleri. *Yüksek Lisans Tezi*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı , Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bilim Dalı.
- Esin, E., (2013). Üniversite öğrencilerinin eş seçme eğilimleri. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bilim Dalı.
- Güner, K.Z., (2014). Erken dönem uyumsuz şemalar, ilişkilerdeki bilişsel süreçler, yüklemeler, evlilikte sorunlarla başa çıkma yollarının evlilik uyumu ile

ilişkisi. *Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,

Kaya, M., (2002). Cinsiyetleri farklı üniversite öğrencilerinin eş seçimi tercihlerine göre denetim odakları. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kayaalp, S., (2017). Genç erişkinlerin evlilik tutumunu etkileyen faktörler. *Yüksek Lisans Programı*. Lefkoşa: Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji

Köroğlu, T., (2013). Üniversite gençliğinin evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşleri üzerine sosyolojik bir araştırma: Karabük üniversitesi örneği. *Yüksek Lisans Tezi*. Karabük: Karabük Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı.

Mutlu, M., (2004). Üniversite Gençliğinin evlilik ve aile kurumuna yaklaşımı (fırat üniversitesi uygulaması). *Yüksek Lisans Tezi*. Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Ondaş, B., (2007). Üniversite öğrencilerinin evlilik ve eş seçimiyle ilgili görüşlerinin incelenmesi. Ankara: T.C Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Aile Ekonomisi Ve Beslenme Eğitimi Anabilim Dalı.

Tolan, Ç. Ö., (2015). Evlilik uyumunun kişilik özellikleri, ilişkiye dair inançlar ve çatışma çözüm stilleri bağlamında yordanması (Diyarbakır İli Örneği). *Doktora Tezi*. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Uraz, G., (1979). Müstakbel eşten beklentiler üzerine bir inceleme. *Yayınlanmamış Bilim Uzmanlığı Tezi*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Mezuniyet Sonrası Eğitim Fakültesi.

(http://tr.wikipedia.org/wiki/TyüzdeC3yüzdeBCrkiye_demografisi)